

Social integration genom meningsfulla möten i det offentliga rummet

– Malmö Stads arbete för en enad stad

Social integration through meaningful contact in public space
-Uniting the City of Malmö

Bim Byström

Social integration genom meningsfulla möten i det offentliga rummet – Malmö Stads arbete för en enad stad

*Social integration through meaningful contact in public space space
- Uniting the City of Malmö*

Bim Byström

Handledare: Matilda Alfengård, SLU, Institutionen för Landskapsarkitektur,
planering och förvaltning

Examinator: Jessica Svännel, SLU, Institutionen för Landskapsarkitektur,
planering och förvaltning

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: G2E

Kurstitel: Självständigt Arbete i Landskapsarkitektur

Kursansvarig inst.: Institutionen för Landskapsarkitektur, planering och förvaltning

Kurskod: EX0845

Ämne: Landskapsarkitektur

Program: Landskapsarkitektprogrammet

Utgivningsort: Alnarp

Utgivningsår: 2020

Omslagsbild: Bim Byström

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Offentliga rummet, offentliga platser, social integration, segregation, möten,
mötesplatser, stadsutveckling, Malmö

Förord

Politik och social hållbarhet är ämnen som alltid intresserat mig mycket. I och med utbildningen på landskapsarkitektprogrammet ledde detta intresse till en önskan att förstå hur mötesplatser för människor som lever segregerat i staden kan skapas. Till följd av detta intresse bestämde jag mig för att skriva min kandidatuppsats om hur det offentliga rummet kan fungera som en arena för meningsfulla möten och bidra till social integration.

Att mötas i staden är ingen exakt vetenskap. De komplexa mekanismer som krävs för att bygga upp sociala nätverk och känna en delaktighet i samhället är svåra att angripa endast genom den fysiska miljön. Med detta sagt ville jag undersöka vilka möjligheter det finns för att som landskapsarkitekt göra städer lite mer inbjudande, vänliga och redo för nya sociala mönster. Min förhoppning är att uppsatsen kan belysa några relevanta sträckor på denna väg.

Tack

Jag vill rikta ett stort tack till min handledare Matilda Alfengård för den enorma tillgång du utgjort under denna skrivandeprocess. Din entusiasm och tålmodighet har gjort arbetet roligt, spännande och utmanande. Tack för diskussionerna om allt från minsta detalj till övergripande teorier och för att du gjort mitt ämnesval mer intressant än jag först hade kunnat hoppas på.

Jag skulle också vilja tacka min motläsare Klara Allenmark för insiktsfulla kommentarer och stor pepp. Dina analyser har alltid varit välbalanserade, eftertänksamma och positivt formulerade. Tack vare detta kändes det aldrig svårt att ta emot kritik eller återkoppling från dig, utan tvärtom såg jag fram emot det efter varje inlämning.

Jag vill tacka Fastighets- och gatukontoret på Malmö Stad för den intervju som utgjorde en stor del av uppsatsens resultat. Tack till respondenten för insiktsfulla och fina kommentarer om organisationens arbete. Även om inte allt fick plats i uppsatsen var det otroligt lärorikt att få diskutera så komplexa frågor med en person med stor insikt i och förståelse för ämnet.

De klasskamrater som i ur och skur har pluggat tillsammans med mig ska också ha stort tack för det bollplank ni utgjort. Många återvändsgränder som känts hopplösa har plötsligt klarnat efter att ni ställt upp och rätt ut mina tankar med mig.

Tack till min partner, inte bara för att du orkat läsa och diskutera bitar av vad jag skrivit som jag knappt själv förstår, utan även för alla diskussioner, skratt och kramar som gjort uppsatsskrivandet roligt och meningsfullt.

Slutligen vill jag rikta ett stort tack till Anders Westin och alla andra som har behövt leda kursen under utbrottet av covid-19 våren 2020. Det har varit en tuff period för alla på många olika sätt. Jag vill därför passa på att understryka hur tacksam jag är över den tydlighet med vilken kursen styrdes. Ni lyckades göra det kul att skriva uppsats i en pandemi. Bravo!

Sammandrag

Denna uppsats undersöker huvudsakligen hur Malmö Stad arbetar med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration. Genom en dokumentstudie och intervju med respondent från organisationen söktes svar på uppsatsens frågeställning. Uppsatsens teoretiska ramverk består av en litteraturstudie och presenterar teorier kring det offentliga rummet, social integration och meningsfulla möten. I teoridelen presenteras även strategier som påfunnits i litteraturstudien för att främja social integration och meningsfulla möten i det offentliga rummet. Det teoretiska ramverket användes för att analysera Malmö Stads arbete med det offentliga rummet. För att besvara frågeställningen ”Hur arbetar Malmö Stad med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration?” presenteras i resultatdelen hur Malmö Stad ser på möten i det offentliga rummet. Därefter presenteras påfunna strategier i arbetet med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration.

Resultatet visar att Malmö Stad arbetar med det offentliga rummet på flera olika sätt för att främja meningsfulla möten och social integration. Angående utformningen av stadens offentliga rum pekar resultaten på att Malmö Stads förhoppning är att dessa ska stimulera delaktighet, demokrati och möten mellan olika människor. Resultatet av undersökningen pekar även bland annat på att det är det offentliga rummets tillitsskapande potential som är centralt för att främja social integration enligt organisationen. Vidare har ett antal strategier som används av Malmö Stad i arbetet för att främja social integration och meningsfulla möten i det offentliga rummet påfunnits i resultatet. Dessa sammanfattas i listform nedan:

- Att utforma och planera platser för *gemensam aktivitet*
- Att fokusera på bekväma platser i gestaltningsprocessen som möjliggör *gemensam identitet*
- Att planera och utforma det offentliga rummet för att *länka samman* olika delar av staden.
- Att genom uppsikt, livfullhet och tydliga territoriella markörer, skapa en känsla av *trygghet* i det offentliga rummet
- Att använda sig av *medborgarsamverkan* i skapandeprocessen
- Att utforma *flexibla* eller löst programmerade platser för olika behov och intressen
- Att satsa på *grön- och parkområden* i stadens fortsatta utvecklingsprocess

Sammanfattningsvis besvarades uppsatsen frågeställning ”Hur arbetar Malmö Stad med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration?” genom en empirisk undersökning som analyserades med hjälp av teoretiska resonemang. Stadens fortsatta arbete med det offentliga rummet kan eventuellt stärkas av att utnyttja den teori som uppsatsen presenterar. Vidare kan Malmö Stads arbete bidra till en allmän större förståelse för hur möten som främjar social integration kan möjliggöras med hjälp av det offentliga rummet.

Nyckelord: offentliga rummet, offentliga platser, social integration, segregation, möten, mötesplatser, stadsutveckling, social hållbarhet, Malmö.

Abstract

This paper's principal goal is to study in which ways the City of Malmö works with public space to facilitate meaningful contact and social integration. This goal was achieved by conducting a study of the city's official documents and performing an interview with a respondent from the municipal organization. Theories concerning public space, social integration, meaningful contact and strategies using the public space to facilitate meaningful contact and social integration were collected through a literature review. These theories were later used to analyze the City of Malmö's work with public space. In order to answer the paper's main question "How does the City of Malmö work with public space to facilitate meaningful contact and social integration?" in a structured way, the result of the study is divided into subcategories. Firstly, the organization's views on public space, social integration and meaningful contact is presented. Thereafter the study goes on to present strategies for facilitating meaningful contact and social integration through public space which were encountered through the study.

The results show that the City of Malmö works with public space to facilitate meaningful contact and social integration in a range of ways. The results indicate that Malmö's public spaces are meant to inspire participation, democracy and interactions between different people. Furthermore, the results show that "trust-building" is a central way in which public space is thought to facilitate social integration according to the City of Malmö. A number of strategies used by the municipality to facilitate social integration and meaningful contact through public space were also discovered:

- To plan and design spaces for *shared activities*
- The use of comfortable places that facilitate the construction of a *shared identity*
- To plan and shape the public space in a way that *links* different parts of the city.
- To strive for visibility, liveliness and clear territorial markers as a way of creating *security* in the public space.
- To use *public participation* in the design process.
- To create *flexible* or loosely programmed places to accommodate different needs and interests.
- To focus on *parks and green areas* in the city's development process.

In conclusion, the paper's main question "How does the City of Malmö work with public space to facilitate meaningful contact and social integration?" was answered through analyzing an empirical study by comparison with the paper's literature review. The theory presented in this paper may possibly contribute to further strengthening the City of Malmö's continued work with public space. Furthermore, the organization's work may contribute to a better general understanding for how meaningful contact that contributes social integration can be made possible through use of public space.

Keywords: public space, public places, social integration, segregation, meetings, meeting places, city, social sustainability, Malmö

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1. Studiens syfte, mål och frågeställning	7
1.2. Avgränsningar	8
1.3. Disposition.....	8
2. Metod och material.....	9
2.1. GIS	9
2.2. Litteraturstudie.....	9
2.3. Dokumentstudie	10
2.4. Semistrukturerad intervju	10
2.5. Analysmetod.....	11
3. Bakgrund.....	12
3.1. Segregationsbilden i Malmö.....	12
3.2. Effektiviseringen av arbetet mot segregation	14
4. Teoretiskt ramverk	15
4.1. Möten i det offentliga rummet.....	15
4.2. Strategier för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet.....	18
5. Malmö Stads arbete för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet.....	23
5.1. Möten i Malmös offentliga rum	23
5.2. Strategier i arbetet med det offentliga rummet.....	27
6. Slutsatser, diskussion och metodreflektion	33
6.1. Slutsatser	33
6.2. Diskussion	34
6.3. Metodreflektion.....	38
7. Källförteckning	40
7.1. Litterära källor.....	40
7.2. Internetkällor.....	40

1. Inledning

Segregationen i Sverige är ett fenomen som idag påverkar hela samhället negativt (Delmos, 2020a). Människor och grupper lever till följd av fenomenet åtskilda och uppdelade utifrån olika faktorer som till exempel socioekonomisk status, etnicitet, ålder eller kön (Delmos, 2020b). Motsatsen till detta fenomen kallas enligt Nationalencyklopedin (u.å.) för ”desegregation”. Detta ord innebär alltså endast avsaknaden av segregation. För att istället beskriva strävan efter ökad gemenskap över gruppgränser kan ordet ”integration” användas (Information Sverige, 2020). Enligt hemsidan *Information Sverige* innebär begreppet integration att genom möten och utbyten mellan olika grupper motverka segregation och sträva mot en starkare gemenskap i samhället.

Som landskapsarkitekt finns möjligheten att påverka den fysiska miljön i vilken människor rör sig. I och med detta finns också möjligheten att påverka hur vi interagerar med varandra (University of Minnesota, 2016). På så sätt kan även de problem med segregation i samhället som Delmos beskriver angripas, och den sociala integrationen kan stärkas. För att främja integration och motverka uppdelningen i samhället beskriver Gordon Allport (1954) mötet mellan människor från olika grupper som avgörande. Vidare beskriver han hur ett antal faktorer kan göra att mötandet skapar långvarig respekt för och kontakt till okända människor. En förutsättning för att möta dessa främlingar är enligt Lofland (1998) en gemensam offentlig arena. De platser som Lofland beskriver som plattformar för möten med människor utanför jagets privata sfär benämns i denna uppsats som ”det offentliga rummet”. Det är endast på dessa platser i staden som Lofland menar att vi har en möjlighet att möta och interagera med helt främmande individer utan delad bakgrund eller sammanhang. Det är därmed intressant att undersöka hur just det offentliga rummet kan bidra till meningsfulla möten och social integration.

En av Sveriges storstäder som beskriver problem med segregation är Malmö (Malmö Stad, 2020d). Staden är på många sätt delad trots att effektiviseringen av arbetet mot segregation i storstäderna sedan länge varit ett uttalat mål. År 1998 beskrevs hur den nationella storstadspolitiken syftade till att bryta segregationen i storstadsregionerna (Prop. 1997/98:165). Målet att effektivisera arbetet mot segregation är fortfarande aktuellt för Malmö Stad idag (Malmö Stad, 2020d). Stadens arbete med det offentliga rummet, mötesplatser och integration anses utifrån dessa mål intressant att undersöka. Nedan formuleras uppsatsens syfte, mål och frågeställning.

1.1. Studiens syfte, mål och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att få ökad kunskap kring hur möten som främjar social integration kan möjliggöras i det offentliga rummet. Målet med uppsatsen är att undersöka hur Malmö Stad arbetar med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration i staden. Arbetet utgår från följande frågeställning: *Hur arbetar Malmö Stad med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration?*

1.2. Avgränsningar

Malmö är Sveriges snabbast växande storstad (Malmö Stad, 2020a). Ökad befolkningsmängd innebär en stor förändring och nya utmaningar enligt Hellström och Ramberg (2016). Av denna anledning är den snabbt växande staden intressant att undersöka ur ett socialt hållbarhetsperspektiv. Malmö Stad valdes därför till fokuspunkt för uppsatsens geografiska avgränsning.

Eftersom uppsatsen skrivits inom ramen för landskapsarkitektprogrammet avgränsades undersökningen av Malmö Stads arbete med social integration till den fysiska miljön. Närmare bestämt avgränsades undersökningen till arbetet med stadens offentliga rum, eftersom det enligt Lofland (1998) endast är på dessa platser i staden som vi har möjligheten att möta och interagera med helt främmande individer utan delad bakgrund eller sammanhang.

Även själva arbetet med det offentliga rummet avgränsades i uppsatsen. Malmö Stads resonemang kring möten i det offentliga rummet samt strategier för att möjliggöra dessa möten och främja social integration bestämdes som huvudsakligt fokus för uppsatsen. Begreppet ”strategier” avgränsades för att vara relevant för frågeställningen till processer som syftar till att främja social integration och meningsfulla möten i det offentliga rummet ur ett långsiktigt perspektiv.

Slutligen avgränsades även materialet till det teoretiska ramverk som användes för att analysera undersökningens resultat. För att försäkra relevans för uppsatsens frågeställning användes verk som handlar om offentliga rum, social integration eller meningsfulla möten i staden. Vidare avgränsades källorna utifrån trovärdighet. Verk tryckta av förlag eller publicerade på officiella hemsidor eftersträvades under hela urvalsprocessen.

1.3. Disposition

Arbetet består av sex delar. Först en inledande del med introduktion till ämnet och beskrivning av uppsatsens avgränsningar och upplägg. Därpå följer en metod- och materialdel som beskriver och motiverar hur uppsatsens undersökning har genomförts. Härnäst presenteras en bakgrundsdel som beskriver den kontext som uppsatsen skrivs i. Därefter en teoridel bestående av en litteraturstudie som målar upp arbetets teoretiska ramverk. I en femte del presenteras resultat av uppsatsens dokumentstudie och intervju för att analyseras efterhand med hjälp av uppsatsens teoretiska ramverk. I en avslutande del dras slutsatser från undersökningen och uppsatsens resultat och metod diskuteras.

2. Metod och material

2.1. GIS

I bakgrundskapitlet används kartor framtagna med hjälp av det geografiska informationssystemet ArcGIS för att skapa en tydlig visualisering av den geografiska segregationsbilden i Malmö. Metoden för att visualisera dessa kartor bestod övergripande av att genom ”naturliga brytpunkter”¹ gruppera SCBs geodata (SCB, 2020) över demografiska statistikområden (DeSo). Data beträffande inkomst, bakgrund, kön och ålder för olika stadsdelar inom Malmö visualiserades och visar genom färgkodning skillnader mellan olika stadsdelar i Malmö. Kartorna ingår i beskrivningen av de kontextuella förutsättningarna för uppsatsen. De ska därmed inte tolkas som material till själva undersökningen utan enbart som en visualisering av den geografiska segregationen i Malmö.²

2.2. Litteraturstudie

Källorna till den litteraturstudie som utgör uppsatsens teoretiska ramverk tar upp möten, mötesplatser och social integration samt vilka strategier som finns för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet. Urvalsprocessen gick i första hand ut på att söka litteratur via internet och på Malmös Stadsbibliotek samt SLU Alnarps bibliotek. Vid användandet av sökmotorer och litteraturlatabaser användes sökord som ”social integration”, ”offentliga rum”, ”mötesplatser”, ”socialt hållbar stadsutveckling”, ”integration” och ”möten”. Liknande sökord på engelska användes också för att uppnå ett brett och varierat material. Allt material som efter en överblick verkade stämma in på följande kriterier samlades för vidare undersökning:

- Verket handlar om offentliga rum, social integration eller meningsfulla möten i staden.
- Källan är pålitlig, det vill säga tryckt av förlag eller publicerad på en officiell hemsida.

Med hjälp av index eller digital sökfunktion identifierades därefter för uppsatsen relevanta delar och kapitel i verken. Därefter bearbetades materialet genom en kategorisering och tematisering av innehållet. Allt material som efter en överblick verkade stämma in på följande kriterier samlades för vidare undersökning till teoridelens sista kapitel om strategier:

- Verket beskriver processer vilka syftar till att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet ur ett långsiktigt perspektiv.

Slutligen gjordes ett sista urval i det insamlade materialet för teoridelens sista kapitel. De strategier som togs med i teoridelen uppfyllde kriteriet:

- Strategin identifieras som återkommande och på flera håll omnämnd i litteraturstudien.

---

¹ Gruppering av statistiska data enligt naturliga gränser i materialet. Detta innebär att variansen inom en grupp är mindre än mellan grupperna (Harrie, 2008).

² Fullständig metodbeskrivning för framtagandet av kartor i figur 1-4, se Bilaga 2.

Genom materialets variation och bredd förankrades litteraturstudien i ett antal olika källor. De strategier som presenterades beskrevs utifrån detta breda och blandade underlag.

Materialet till litteraturstudien valdes för att på bästa sätt skapa ett teoretiskt ramverk med tydlighet, välgrundade teorier och en bred bas. Materialet valdes även för att så begripligt och konkret som möjligt förklara komplexa termer som till exempel ”social integration”, ”det offentliga rummet” och ”meningsfulla möten”. Motivationen till detta var att i uppsatsens senare delar kunna analysera Malmö Stads arbete med det offentliga rummet med hjälp av pålitliga teoretiska källor, och därmed kunna dra relevanta slutsatser av uppsatsens resultat.

2.3. Dokumentstudie

Vidare utfördes en undersökning av Malmö Stads strategier för att undersöka hur organisationen arbetar med det offentliga rummet för att främja social integration. En av metoderna som användes till undersökningen var en dokumentstudie av organisationens planeringsdokument. Dokumentstudiens urvalsprocess utgick från Malmö Stads hemsida för att hitta relevanta planeringsdokument. Dokument som handlade om Malmö Stads offentliga rum och organisationens arbete för att främja möten och social integration i dessa rum valdes till undersökningen. Dokumenten lästes igenom och med hjälp av sökord identifierades relevanta stycken. Efter insamlingen bearbetades materialet genom en kategorisering och tematisering av innehållet.

Material till dokumentstudien av Malmö Stad arbete med det offentliga rummet bestod av planeringsdokumenten *Malmö Översiktsplan*, *Arkitekturstaden Malmö* (tillägg till Malmö Översiktsplan), samt *Malmö väg mot en hållbar framtid* (slutrapporten från kommissionen för ett socialt hållbart Malmö). Malmö översiktsplan antogs 2018 och beskriver kommunens visioner och strategier inför kommande stadsutveckling. Dokumentet *Arkitekturstaden Malmö* är framtaget som ett tematiskt tillägg till Malmö översiktsplan (Malmö Stad, 2016). Dokumentet är till för att formulera stadens ambitioner om bevarande, utveckling och förnyelse av staden genom arkitektur. Olika sätt att genom byggd miljö främja möten och social integration genom det offentliga rummet tas upp i texten. Malmökommissionens slutrapport överlämnades år 2013 till kommunstyrelsen med rekommendationer och slutsatser för ett hållbart framtida Malmö. Kommissionens mål var att ta fram strategier för att minska ojämlikheter i staden.

2.4. Semistrukturerad intervju

Till uppsatsens empiriska undersökning användes även en intervju med respondent från Malmö Fastighets- och gatukontor (FGK)³ som metod. Stadsplanering och utveckling av det offentliga rummet är en central del i FGKs ansvarsområden (Malmö Stad, 2020b). På grund av detta anses förvaltningen lämpad att besvara frågor gällande Malmö Stads arbete med det offentliga rummet. Kontakt togs därmed med respondent från FGK för att genomföra en intervju till undersökningen

---

³ För läsbarhetens skull kommer Fastighets- och gatukontoret fortsättningsvis refereras till som FGK i uppsatsen.

av Malmö Stads arbete med det offentliga rummet. Förhoppningen var att genom intervjun komplettera resultatet från dokumentstudien. Frågorna till intervjun formulerades efter utförd dokumentstudie för att försäkra dessas relevans för uppsatsens frågeställning.

Intervjun hade en semistrukturerad karaktär, det vill säga utgick från en intervjumall med utrymme för diskussion och följdfrågor (se Bilaga 1). Intervjun genomfördes 24/4 2020 digitalt via Skype och varade i ca 40 minuter. Efter godkännande spelades intervjun in och materialet transkriberades. Därefter bearbetades intervjun genom att ta bort för frågeställningen irrelevanta delar. Innehållet i intervjun tematiserades slutligen utifrån strömningar och återkommande ämnen. Respondenten har anonymiserats i arbetet på grund av forskningsetiska skäl.

2.5. Analysmetod

I resultat- och analyskapitlet presenteras de empiriska resultaten för att sedan analyseras efterhand med hjälp av uppsatsens teoretiska ramverk. Resultat från undersökningens dokumentstudie och intervju tematiserades först baserat på strömningar och resonemang i arbetet med det offentliga rummet. Därefter kontextualiserades dessa resonemang utifrån teman i uppsatsens teoridel. I varje kapitel i resultat- och analysdelen presenteras först resultaten av undersökningen på det tema som rubriken indikerar. Därefter vägs resultatet mot olika teorier och resonemang ur uppsatsens teoretiska ramverk.

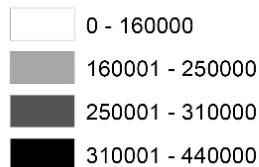
3. Bakgrund

I denna bakgrundsdel förklaras Malmös kontextuella förutsättningar utifrån uppsatsens fokus. Malmö Stads segregationsproblem samt organisationens uttalade mål om en mer effektiv insats mot segregation presenteras.

3.1. Segregationsbilden i Malmö

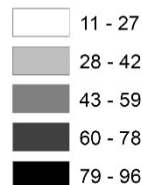
Delegationen mot segregation (Delmos) definierar segregation som *”att människor lever och verkar separerade från varandra. Det kan handla om uppdelning utifrån socioekonomisk status, etnicitet eller demografi (till exempel ålder eller kön).”* (Delmos, 2020). Segregation kan alltså inbegripa en rad olika faktorer vilka resulterar i ett uppdelat samhälle. De faktorer som nämns i Delmos definition av segregation används nedan för att visuellt måla upp den geografiska segregationsbilden i Malmö. För att göra detta har uppmätt data från statistiska centralbyrån (SCB) använts och visualiserats utifrån de faktorer som Delmos nämner.

Medianinkomst (kr)

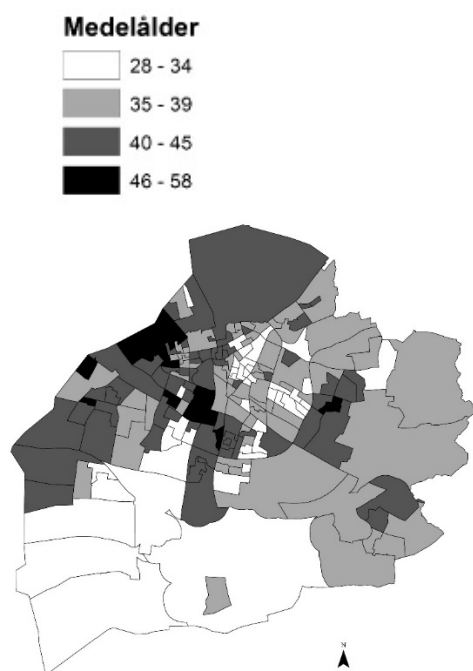

Figur 1: Kartan visar medianinkomst (kr) i olika stadsdelar i Malmö enligt SCBs demografiska statistikområden (DeSo). *Befolkning 20+ år efter sammanräknad förvärvsinkomst* © SCB (2017). Kartograf: Bim Byström.

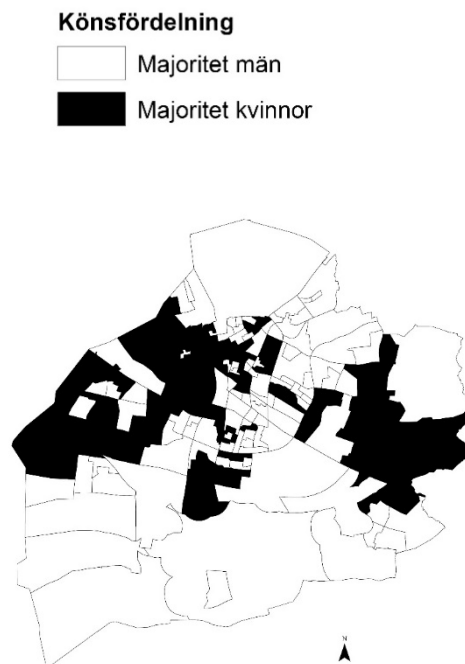
Procent utländsk bakgrund

Figur 2: Kartan visar procentandel av befolkningen med utländsk bakgrund i olika stadsdelar i Malmö enligt SCBs demografiska statistikområden (DeSo). *Befolkning efter svensk/utländsk bakgrund* © SCB (2018b). Kartograf: Bim Byström.

Figur 3: Kartan visar medelålder (baserat på median av åldersgrupperingar om 5 år) i olika stadsdelar i Malmö enligt SCBs demografiska statistikområden (DeSo). *Befolkning efter ålder* © SCB (2018c). Kartograf: Bim Byström.

Figur 4: Kartan visar könsfördelning i olika stadsdelar i Malmö enligt SCBs demografiska statistikområden (DeSo). *Befolkning efter kön* © SCB (2018a). Kartograf: Bim Byström.

Kartorna (se figur 1, 2, 3, 4) visar den rumsliga segregationen mellan olika socioekonomiska skikt, etniciteter, ålder och kön i Malmö. Tydliga indelningar, främst mellan områden med olika socioekonomisk status och befolkningsandel med utländsk bakgrund kan utläsas av resultaten. Utöver denna tydligt geografiska uppdelning mellan olika grupper i Malmö råder även klyftor som inte går att visualisera på samma sätt. I boken *Social Transformations in Scandinavian Cities* beskrivs hur 75 procent av svenskfödda invånare i Malmö är i arbete, jämfört med 40-42 procent av de utlandsfödda invånarna (Righard, Johansson & Salonen, 2015). Klyftor mellan utlandsfödda grupper med olika bakgrund beskrivs också. Den största etniska gruppen utlandsfödda svenskar i Malmö är enligt Johansson et. al födda i Irak. Det är även denna grupp som har svårast att få och behålla jobb i staden. Utöver dessa ojämlika förhållanden för människor med olika bakgrund beskrivs även hur inkomstklyftorna ökar i Malmö. Enligt Johansson et. al var den rikaste decilen av stadens befolkning sex gånger rikare än den fattigaste decilen år 1990. År 2008 var den rikaste decilen tolv gånger rikare än den fattigaste.

Utöver den fysiska uppdelningen av olika slags grupper i staden som visualiserats med hjälp av SCBs data finns alltså fler, mindre synbara klyftor i Malmö. För att återkoppla till Delmos definition av ordet "segregation", det vill säga "att människor lever och verkar separerade från varandra. Det kan handla om uppdelning utifrån socioekonomisk status, etnicitet eller demografi (till exempel ålder eller kön)." (Delmos, 2020) kan den här separationen tydligt ses i Malmös fysiska, ekonomiska och sociala klyftor. Åtskillnaden av grupper tar sig uttryck på olika sätt och är baserad på olika faktorer, men stadens segregationsproblematik är tydlig.

3.2. Effektiviseringen av arbetet mot segregation

Malmö Stad (2020d) skriver på sin hemsida om effektivare insatser mot segregation:

”Segregationen är en utmaning som kräver att alla resurser i samhället tas tillvara, i föreningslivet, hos företag och framförallt hos medborgarna själva. Från 2018 stödjer regeringen kommuner och föreningar för att de ska växla upp sitt arbete mot segregation. Dels med en generell förstärkning av medel. Och dels genom stöd för att utveckla:

- Effektivare insatser genom bättre sektorsövergripande arbetssätt*
- Ökad samordning av arbetet*
- Former för metodutveckling och lärande*

[...] Målet är att arbetet mot segregationen ska bli mer effektivt genom att kommunen och andra aktörer samverkar och samordnar arbetet bättre.”

(Malmö Stad, 2020d)

Målbilden kring ett mer effektivt arbete mot segregation har sedan länge varit uttalat. Som tidigare nämnts beskrevs redan 1998 i Regeringens proposition 1997/98:165 *Utveckling och rättvisa – en politik för 2000-talet* hur den nationella storstadspolitiken syftade till att bryta den sociala och etniska segregationen i storstadsregionerna (Prop. 1997/98:165). Målet har alltså länge varit att effektivisera arbetet mot segregation i Malmö - ett mål som fortfarande är aktuellt för Malmö Stad idag.

4. Teoretiskt ramverk

Detta teoretiska ramverk består av en litteraturstudie som lyfter relevanta teorier och begrepp för uppsatsens fokus. Teorin som presenteras kommer i uppsatsens resultatdel användas för att analysera det empiriska materialet.

I kapitel 4.1. presenteras ett antal begrepp och teorier som kommer användas i uppsatsen och som kretsar kring möten i det offentliga rummet. Termerna ”det offentliga rummet”, ”social integration” och ”meningsfulla möten” presenteras och definieras i kapitlet.

I kapitel 4.2. används uppsatsens avgränsning för att identifiera ”strategier” som: Processer vilka syftar till att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet ur ett långsiktigt perspektiv. Strategier för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet undersöks i detta kapitel genom en litteraturstudie. De teoretiska strategier som presenteras kommer i senare kapitel användas för att analysera Malmö Stads arbete med det offentliga rummet för att främja social integration.

4.1. Möten i det offentliga rummet

4.1.1. Det offentliga rummet

Det offentliga rummet och dess effekt på hur vi ser människor i vår närhet beskrivs av Lyn H. Lofland i boken *The public realm: Exploring the city's quintessential social territory* (Lofland, 1998). Han menar att det offentliga rummet är skilt från det privata rummet genom att det består av och definieras genom okända främlingar i samexistens med jaget. Det är enligt Lofland endast i det offentliga rummet som vi möter helt främmande individer med vilka vi varken delar bakgrund, värderingar eller gemenskap. Denna typ av interaktion beskriver Crang (1998) som möten med ”Den Andre”. Termen syftar på en grupp eller person som identifierats genom processen ”Andraifiering”⁴. Denna term innebär enligt Crang en identifiering av människor som anses avvika från jaget eller den egna gruppen och därmed tillskrivandet av rollen som Den Andre på dessa individer. Vidare menar Crang att det är vanligt att den egna gruppens karaktärsdrag skattas högre än andra grupper, medan gruppens kollektivt lägst värderade karaktärsdrag ofta antas tillhöra utomstående grupper. Genom detta distanstagande definieras tydliga gränser mellan ”Min grupp” och ”Den Andres grupp”, samtidigt som växelverkan mellan gruppernas olikheter bidrar till identitetsstärkandet inom gruppen. Crang menar att vi definierar oss lika mycket med vad vi inte är som vad vi är. Detta identitetsskapande tankesätt menar Crang är starkt kopplat till plats eftersom ”Min grupp” och ”Den Andres grupp” ofta är territoriellt avgränsade. Crang menar också att rum⁵ spelar en avgörande roll när det kommer till att definiera Den Andre och vice versa. På samma tema menar Lofland (1998) att det offentliga rummet definieras av samexistensen med Den Andre eftersom det endast är på dessa platser som vi med säkerhet möter främmande ”Andra” med vilka vi inte har någonting gemensamt.

Det offentliga rummet behövs alltså för att vi ska kunna interagera med och identifiera Den Andre. Samtidigt innebär samexistensen med Den Andre en definition av det offentliga

---

⁴ Översatt från engelskans ”Othering”.

⁵ Översatt från engelskans ”space”.

rummet, då det endast är i detta rum sådan samexistens kan inträffa.

I denna uppsats kommer ”det offentliga rummet” syfta på de platser som, likt Lofland påpekar, innebär samexistens med människor utanför jagets privata sfär. En vidareutveckling av definitionen som också avses i uppsatsens användning av begreppet ges via Unescos hemsida:

”A public space refers to an area or place that is open and accessible to all peoples, regardless of gender, race, ethnicity, age or socio-economic level. These are public gathering spaces such as plazas, squares and parks. Connecting spaces, such as sidewalks and streets, are also public spaces.”

(Unesco, 2017)

Begreppet ”Den Andre” kommer i uppsatsen användas som Crangs återgivna användning av begreppet, det vill säga bilden av en människa som tillhör en annan grupp än jaget gör.

4.1.2. Social integration

Det offentliga rummet behövs alltså för att vi ska kunna möta individer från de grupper som vi ser som annorlunda än oss själva. För att beskriva de positiva effekter möten över gruppgränserna i samhället kan ha redogörs i detta kapitel för social integration och segregation samt innebörden av dessa begrepp.

Delegationen mot segregation skriver på sin hemsida att:

”Segregation handlar om att människor lever och verkar separerade från varandra. Det kan handla om uppdelning utifrån socioekonomisk status, etnicitet eller demografi (till exempel ålder eller kön). Denna åtskillnad innebär att det blir koncentrationer av människor med liknande bakgrund till exempel på arbetsmarknaden, i bostadsområden och i skolor.”

(Delmos, 2020b)

Problemsituationen med segregation i Sverige innefattar alltså en rad olika faktorer, allt från socioekonomisk status till etnicitet, ålder och kön. Huruvida dessa uppdelningar mellan människor kan motverkas genom sociala interaktioner teoretiseras i olika källor. På hemsidan *Information Sverige* står det till exempel att läsa om begreppet ”integration”:

”Integration handlar om att känna tillhörighet i samhället. Det betyder att alla ska känna sig som en del av det svenska samhället. Integration handlar om att olika grupper i samhället möts och har ett utbyte med varandra.”

(Information Sverige, 2020)

Integration innebär alltså att genom möten och utbyten med Den Andre motverka segregation och sträva mot en starkare gemenskap i samhället (Information Sverige, 2020). Det finns dock en rad subkategorier av begreppet integration (kulturell, ekonomisk etc.). Möten med Den Andre som kan ske i det offentliga rummet berör främst de sociala aspekterna av detta begrepp, så kallad ”social integration”.

En av de första att diskutera begreppet social integration var sociologen Émile Durkheim. I boken *De la division du travail social* från 1893⁶ beskriver Durkheim (1933) två olika typer av social solidaritet som kan leda till social integration: mekanisk och organisk. Han beskriver ”mekanisk solidaritet” som sammanbindandet av små samhällen med gemensamma mål och värderingar. Detta gemensamma tankesätt innebär att det lilla, mekaniskt solidariska samhällets medlemmar alla delar ett kollektivt medvetande och därmed agerar på liknande sätt. Enligt Durkheim ökar denna typ av solidaritet i omvänt förhållande till skillnaderna mellan individerna i samhället. Med andra ord innebär detta att den mekaniska solidariteten minskar i takt med att samhällets diversitet ökar. I och med samhällets växande storlek och komplexitet menar Durkheim att den mekaniska solidariteten, som förlitar sig på individernas homogenitet, inte längre kan bidra till social integration i samhället. Den typ av solidaritet som uppstår i större samhällen och urbana miljöer kallar han för ”organisk solidaritet”. Denna typ av social solidaritet liknas vid kroppens olika men för varandra livsnödvändiga organ. Individerna i samhället är beroende av varandras olikheter för att kunna fungera. Durkheim menar att genom våra olikheter kan en komplicerad arbetsfördelning innebära mer stabila komplex av sociala anknytningar. Enligt Durkheim fungerar den här typen av social solidaritet på motsatt sätt till den mekaniska, då den är beroende av gruppens heterogenitet och skillnader, vilka enligt Durkheim tenderar att öka i förhållande till antal medlemmar i samhället. Med andra ord ökar den organiska solidariteten i takt med skillnaderna mellan individer i samhället och bidrar till social integration i större samhällen och därmed urbana miljöer.

Med Durkheims teorier om varför vi binds samman som vi gör i större samhällskomplex som städer som grund kvarstår att redogöra för hur termen ”social integration” används idag. I boverkets kunskapsöversikt *Socialt hållbar stadsutveckling* beskrivs social integration som ”möjligheter för människor med olika bakgrund att kunna mötas” (Boverket, 2010, s. 53). Det är på detta sätt som möten med Den Andre i det offentliga rummet anses kunna bidra till social integration och därmed minska problemen med segregation i Sverige.

4.1.3. Meningsfulla möten

Termen ”meningsfulla möten”⁷ beskrivs av Valentine (2008) i texten *Living with difference: reflections on geographies of encounter*. Enligt Valentine är termen myntad av Ash Amin och beskrivs som den typ av möten som kan förändra värderingar och överskrida specifika ögonblick för att generera en mer generellt positiv respekt för Den Andre. Denna typ av kontakt menar Amin (se Valentine, 2008) ger individer från olika grupper en möjlighet att bryta invanda beteendemönster och lära sig nya sätt att interagera, vara och relatera till Den Andre. Genom denna process kan meningsfulla möten stärka den sociala inkluderingen och bidra till social integration i staden. Möten behöver enligt Valentine vara av typen meningsfulla möten för att kunna leda till djupare kontakt och långsiktig positiv respekt för Den Andre.

---

⁶ Översatt version från 1933: ”The division of labour in society” har använts i uppsatsen.

⁷ Översatt från engelskan ”meaningful contact”.

4.2. Strategier för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet

4.2.1. Gemensam aktivitet

Amin (se Valentine, 2008) menar att meningsfulla möten kan skapas genom att grupper genomför arbete eller aktivitet tillsammans. Genom vardagliga interaktioner snarare än storskaliga evenemang anses de sociala barriärerna kunna brytas ner (Valentine, 2008). Denna teori, att vardagliga interaktionsmöjligheter eller kontakter med Den Andre kan bidra till meningsfull kontakt mellan grupper formulerades redan 1954 av socialpsykologen Gordon Allport i boken *The Nature of Prejudice*. Allport grundar i detta verk ”kontakthypotesen” enligt vilken kontakt mellan människor som sker under rätt omständigheter är ett av de mest effektiva sätten att minska fördomar mellan majoritets- och minoritetsgruppmedlemmar (Allport, 1954). De omständigheter som Allport menar krävs för att kontakten ska innebära positiva effekter för relationer över gruppgränserna kan sammanfattas såhär:

- Likvärdig status mellan grupperna i kontaktsituationen
- Strävan efter gemensamma mål
- Samarbete mellan grupperna
- Stöd av lagar eller sedvänjor

Allports, Valentines och Amins teorier kring hur meningsfulla möten skapas kretsar alltså kring aktiviteter i själva mötet. Ett samarbete mot gemensamma mål, med stöd från auktoritet och med upplevd likvärdig status mellan grupper är förutsättningar som det offentliga rummet kan bjuda på genom till exempel sportklubbar, teatergrupper, gemensam odling, ungdomsprogram och så vidare enligt Amin (se Valentine, 2008).

Sammanfattningsvis kan en första strategi för att främja möten och social integration i det offentliga rummet identifieras, nämligen att utforma och planera platser som möjliggör gemensam aktivitet.

4.2.2. Gemensam identitet

En annan teori lyfts av Karin Peters (2011). I boken *Living together in multi-ethnic neighbourhoods; The meaning of public spaces for issues of social integration* beskriver hon vikten av en gemensam identitet för social integration i det offentliga rummet. Hon menar att interaktioner med Den Andre i det offentliga rummet inte nödvändigtvis behöver bestå av gemensamma aktiviteter för att främja social integration:

“By seeing each other in public spaces, residents become more familiar with the rules and models of engagement that are used in certain public spaces. This relates not only to interactions per se, but also to [...] public familiarity, which arises when independent, anonymous people keep encountering each other: the more time spent in public, the more

public familiarity arises. Not all exchange has to take place through practical activities. For example, people-watching provides a flow of information about one's fellow citizens – who they are, what they are doing, what they look like."

(Peters, 2011, s. 210)

Det som Peters i citatet ovan kallar "public familiarity" innebär alltså en typ av av-anonymiserande process i vilken människor bygger ett sammanhang med Den Andre genom att bekvämt samexistera i det offentliga rummet. Peters menar att det är genom att spendera fritid i det offentliga rummet som vi bygger, förhandlar och utmanar vår identitet. Genom att göra detta i relation till Den Andre kan en gemensam identitet byggas upp och på så vis kan tillit och social integration främjas. Denna typ av identitetsbyggande visuella kontakt beskrivs även av professorn i stadsplanering Jan Gehl. För att främja det som Peters kallar "people-watching" vilken i sin tur kan leda till en stark gemensam identitet nämner Gehl (2010) vikten av bekväma platser för att sitta och spana på människor.

Att genom till exempel bekväma sittplatser och "public familiarity" skapa en gemensam identitet med Den Andre i det offentliga rummet förstås som ännu en strategi för att främja möten och social integration.

4.2.3. Triangulering

En tredje strategi för att främja meningsfulla möten och social integration i det offentliga rummet beskriver Lofland (1998) som "triangulering". Processen är enligt Lofland myntad av William H. Whyte. Sammanfattat går processen ut på att låta externa stimulus utgöra en länk mellan människor och driva på samtal mellan främlingar på ett sätt som överbygger känslan av främmandeskap, enligt Whyte (se Lofland, 1998). Exempel på element som kan utgöra länken mellan främlingar i processen kan enligt Lofland vara så enkla som platser där barn eller hundar leker eller så komplexa som hela det offentliga rummet i sig. Peters (2011) påpekar att urvalet och möbleringen av objekt och företeelser i det offentliga rummet har stor potential att sätta igång trianguleringsprocessen.

Användandet av fascinerande eller samtalsväckande element i stadslandskapet kring vilka främlingar kan enas och trianguleras förstås därmed som ännu en strategi för att främja meningsfulla möten och social integration i det offentliga rummet.

4.2.4. Sammanlänkande platser

En fjärde strategi som påfunnits genom denna litteraturstudie lyfts i Boverkets rapport "Socialt hållbar utveckling". I rapporten beskrivs sammanlänkandet av olika delar av staden genom det offentliga rummet som ett sätt att främja möten och social integration (Boverket, 2010):

"En fysiskt sammanhållen stad ses som ett sätt att skapa förutsättningar för en socialt sammanhållen stad. Ofta handlar det om att länka samman perifert belägna och inte sällan enklavbyggda bostadsmiljöer med de mer centrala delarna av staden. Det kan åstadkommas dels genom att bygga ihop olika stadsdelar, dels genom att öka möjligheterna och

incitamenten att röra sig i och mellan olika delar av staden och därigenom skapa nya förutsättningar för möten mellan människor. Möten som i sin tur antas minska främlingskap och främja integration.”

(Boverket, 2010, s. 52)

Vikten av en sammanhållen stad för tillit och främjandet av sociala nätverk teoretiserade Jane Jacobs om redan 1961 i *The Death and Life of Great American Cities*. Hon beskriver hur de offentliga länkar som gaturummen utgör har en avgörande roll för att väva samman det småskaliga vardagslivet mellan människor i staden och på så sätt bidra till större social sammanhållning (Jacobs, 1961).

Att utforma det offentliga rummet så att det sammanlänkar olika delar i staden förstås som ännu en strategi för att främja meningsfulla möten med Den Andre och social integration med hjälp av det offentliga rummet.

4.2.5. Trygga platser

Mayblin, Valentine, Kossak, och Schneider (2015) beskriver en annan strategi för att genom det offentliga rummet främja social integration. De menar att fysiska platser som konstruerar en känsla av trygghet underlättar meningsfulla möten med Den Andre. Mayblin et. al testade strategier för att uppnå denna trygghetskänsla. Resultaten visade på att avskärmade delar av offentliga platser, som en sorts privat zon inuti det offentliga rummet, bidrog till trygghet och större öppenhet mellan människor. Detta förklaras genom att: *”Individuals need to feel secure in order to open up about their own identities and feelings, to engage in dialogue with others, and to be receptive to having their preconceptions unsettled.”* (Mayblin et. al 2015, s. 76). Även Gehl (2010) talar om trygghetsskapandet som en strategi för att främja meningsfulla möten i det offentliga rummet. Han menar att trygghetsskapandets diskurs är tvädelad. Den generella diskussionen handlar just om målet att skapa ett samhälle där människor från alla samhällsklasser och grupper kan använda det offentliga rummet tillsammans. Den mer specifika diskussionen handlar om hur detta kan uppnås genom design och detaljorienterade lösningar i staden. Gehl nämner möjliggörandet av uppsikt över offentliga platser från sittplatser längs fasader, men även från bostäder och lokaler på bottenplan som exempel på dessa lösningar. För att detta ska fungera måste det offentliga rummet och uppsiktsplatserna vara nära varandra. Bottenplansfunktioner nämns även som väsentligt för att skapa liv och rörelse mellan ute och inne. Gehl menar att detta är trygghetsskapande därför att en livfull plats blir högt värderad, och upplevs därmed som trygg. Slutligen nämner han även tydliga territoriella markörer som en trygghetsskapande faktor i det offentliga rummet. Gehl pekar till exempel på Sibelius Park i Köpenhamn, som tillsammans med det danska brottsförebyggande rådet noggrant definierat tydligt privata, semiprivata och offentliga territorier i bostadskomplexet. Studier har enligt Gehl visat högre upplevd trygghet i Sibelius Park än i andra liknande komplex.

Att till exempel genom privata zoner, uppsikt, livfullhet och tydliga territoriella markörer skapa en känsla av trygghet är med andra ord ännu en identifierad strategi för att främja meningsfulla möten med Den Andre i det offentliga rummet.

4.2.6. Medborgarsamverkan

Carr et. al (1992) beskriver vikten av samverkan mellan det offentliga rummets utformare och stadens medborgare. Genom denna process kan olikartade åsikter och önskemål plockas upp och på så sätt kan platser skapas vilka är uppskattade av alla. Stockholms läns landsting (2010) beskriver också medborgarsamverkan som en strategi för att främja meningsfulla möten och social integration i det offentliga rummet. I rapporten *Mötesplatser i Stockholmsregionen* går att läsa ”Genom att möjliggöra väl fungerande medborgardialoger, kan man stärka civilsamhället, och därigenom också möjliggöra för lokal gemenskap och gränsöverskridande möten.” (Stockholms läns landsting, 2010, s. 40). Samma strategi beskrivs av Cities of Migration, en organisation som arbetar för att belysa goda exempel på invandrarintegration och förespråka innovativa sätt att skapa inkluderande städer (Cities of Migration, 2020). Organisationen nämner *Superkilen* i Köpenhamn som exempel på ett känt projekt som använt sig av medborgarsamverkan som strategi för att skapa inkluderande offentliga platser:

”The project vision was to create a space that reflected the people living in the area, with their input. That meant creating greater integration and inclusion in a racialized neighbourhood representing more than 50 different nationalities, half of which were Muslim-majority countries. Engaging community members was a key priority for Superkilen, and an essential part of the park’s impact and success.”

(Cities of Migration, 2018)

Att använda sig av medborgarsamverkan i skapandeprocessen är alltså ännu en påfunnen strategi för att främja social integration med hjälp av det offentliga rummet.

4.2.7. Flexibla platser

Slutligen har denna litteraturstudie funnit att utformningen av flexibla eller löst programmerade offentliga platser beskrivs som en strategi för att främja meningsfulla möten och social integration, till exempel av Karin Andersson (2013). Hon menar att möjligheten att kunna göra en plats till sin egen är avgörande för att platsen ska fungera som en mötesplats där alla kan vistas på lika villkor. Ett sätt att uppnå detta menar Andersson är för utformaren av platsen att nöja sig med att skapa ramar för platsen och låta den vara i övrigt löst programmerad. Samma strategi beskrivs av Andrea Kahn (2005). Genom att skapa dessa flexibla och dynamiska platser bildas enligt Kahn en sorts ”rörlig mark” på vilken hon menar att diversifierade människoöden kan smälta samman och möten med Den Andre möjliggörs. För att detta ska kunna ske menar Kahn att utformaren av platsen ska fokusera främst på ramverk och strukturer så att platsen kan vara flexibel inför brukarna, oavsett dessas skillnader.

Flexibla platser med löst programmerade funktioner är alltså en sista strategi för att främja meningsfulla möten med Den Andre och social integration som påfunnits i litteraturstudien.

4.2.8. Sammanfattning

Sammanfattningsvis har sju exempel på strategier för att främja social integration och meningsfulla möten i det offentliga rummet identifierats i detta teoretiska ramverk. Dessa kan sammanfattat beskrivas som:

- Att utforma och planera platser för *gemensam aktivitet*
- Att fokusera på bekväma platser i gestaltungsprocessen som möjliggör *gemensam identitet* och öppenhet inför Den Andre
- Att i utformandet av offentliga platser använda sig av fascinerande eller samtalsväckande element kring vilka främlingar kan *triangulera*
- Att planera och utforma det offentliga rummet för att *länka samman* olika delar av staden
- Att till exempel genom privata zoner, uppsikt, livfullhet och tydliga territoriella markörer skapa en känsla av *trygghet* i det offentliga rummet
- Att använda sig av *medborgarsamverkan* i skapandeprocessen för att främja trivsel för alla människor
- Att utforma *flexibla* eller löst programmerade platser för olika behov och intressen

5. Malmö Stads arbete för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet

Mot bakgrund av uppsatsens teoridel undersöks i detta kapitel Malmö Stads arbete för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av det offentliga rummet. Resultaten av uppsatsens dokumentstudie och intervju med respondent från FGK redovisas. De empiriska resultaten presenteras och analyseras efterhand med hjälp av uppsatsens teoretiska ramverk.

I kapitel 5.1. presenteras Malmö Stads offentliga rum och den potential dessa har att fungera som en arena för meningsfulla möten. Därefter beskrivs organisationens bild av möten och mötesplatsers potential för att främja social integration. Slutligen redogörs för hur Malmö Stad förhåller sig till termen ”social integration” samt hur organisationen ser på kopplingen mellan social integration och det offentliga rummet. Det genomgående temat i kapitlet är Malmö Stads resonemang kring möten i det offentliga rummet.

I kapitel 5.2. presenteras de strategier för att främja meningsfulla möten och social integration med hjälp av Malmös offentliga rum som påfunnits i dokumentstudien och intervjun.

5.1. Möten i Malmös offentliga rum

5.1.1. Malmös offentliga rum

I Malmös översiktsplan beskrivs hur Malmö har karaktären av en liten storstad och att de offentliga rummen kännetecknas av folkvimmel, blomstrande handel och möten (Malmö Stad, 2018). Översiktsplanen beskriver även hur de offentliga rummen har blivit livfullare, men det är oklart vad den stadsbilden jämförs med. Utöver dessa beskrivningar är det svårt att identifiera några tydliga karaktärsdrag för Malmös offentliga rum i dokumenten.

I intervjun ombads respondenten att beskriva Malmös offentliga rum. Respondenten svarade att det var svårt att hitta någon gemensam nämnare (Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020). Hen beskrev dock att staden har extremt olika karaktärer i olika delar, vilket i sig kan tolkas som en beskrivning av Malmös offentliga rum.

Respondenten beskrev den potential som stadens offentliga rum har såhär:

”Alltså det jag tänker skulle vara det optimala scenariot är ju det som jag varit inne på tidigare, att det är en stad där var och en är självklar. Ja det är lite svårt, det är något som jag (skratt) tjuvar ganska mycket om på jobbet. Men som det är väldigt svårt att sätta fingret på vad det är. En gatubild som inte öppnar för ifrågasättande av vem har rätt att vara där. [...] Det skulle nog vara det optimala. Det är det inte nu.”

(Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020)

Det offentliga rummets potential att fungera som en arena för meningsfulla möten och därigenom främja social integration beskrivs i *Arkitekturstaden Malmö*:

”Stadens gator, torg, parker och offentliga byggnader ska placeras och utformas för att främja möten mellan olika människor, stimulera demokrati och delaktighet och stärka stadens attraktivitet. De ska stimulera till och ge plats för skapande och kulturyttringar i bred bemärkelse. Genom medveten gestaltning och ett flertal funktioner ska vi säkerställa att stadens offentliga byggnader och rum är inbjudande, öppna och erbjuder något för alla grupper i samhället.”

(Malmö Stad, 2016, s. 18)

Organisationens beskrivning av det offentliga rummet som öppet och till för alla på lika villkor liknar Unescos (2017) definition. Enligt denna definition är ett offentligt rum en öppen plats, tillgänglig för alla oavsett kön, etnicitet, ålder eller socioekonomisk bakgrund. Citatet ovan från *Arkitekturstaden Malmö* beskriver också dessa platser som öppna, inbjudande och till för alla grupper i samhället. En intressant skillnad är formuleringen i citatet från *Arkitekturstaden Malmö* om den potential det offentliga rummet har att stimulera demokrati, delaktighet och möten mellan olika människor. Denna formulering synliggör ett mål inom ramen för Malmö Stads arbete med det offentliga rummet att detta ska fungera som arena för meningsfulla möten. Delaktighet i samhället och möten mellan olika människor är enligt Information Sverige (2020) en del av definitionen av integration. Satt i denna kontext synliggör formuleringen även ett mål med det offentliga rummet att fungera som ett verktyg för att stärka integrationen i staden.

5.1.2. Meningsfulla möten och mötesplatser i Malmö offentliga rum

I intervjun diskuterades organisationens bild av möten och mötesplatser potential för att främja social integration. Respondenten beskrev vikten av att mötesplatser är tillgängliga, inbjudande och tillhörande alla på lika villkor för att kunna bidra till social integration. Liknande beskrivning av hur en mötesplats kan främja meningsfulla möten ges i Malmö översiktsplan:

”Tillgänglighet till mötesplatser utanför de privata zonerna är grundläggande för ett demokratiskt samhälle. Offentliga platser, torg, parker och gator tillhör alla och möjliggör möten och nätverkande med andra. Närhet till andra människor främjar förståelse och integration. Staden behöver väl fungerande mötesplatser på olika nivåer – bostadsnära på kvartersnivå, lokala på områdesnivå, likväl som i centrala lägen som riktar sig till alla. En bra mötesplats är tillgänglig, välkomnande, helst gratis och utformad så att olika grupper av människor kan mötas.”

(Malmö Stad, 2018, s. 47)

I Malmökommissionens slutrapport beskrivs kopplingen mellan Malmö mötesplatser och arbetet mot segregation: *Beslut rörande fysiska och rumsliga investeringar (byggnader, anläggningar, samhällsservice och mötesplatser) ska [...] bidra till att minska segregation* (Malmö Stad 2013, s. 73). Genom vilken typ av möten detta ska ske är inte utskrivet. Dokumentet återkommer dock till mötesplatsernas potential att bidra till social integration. Genom att bygga upp en trygghetskänsla i de offentliga rummen menar Malmökommissionen att både spontana och planerade mötesplatser kan stimulera socialt deltagande. Vidare beskrivs i rapporten att mötesplatser ska användas för att motverka segregation och främja möten mellan grupper från olika delar av staden Dessa möten beskriver rapporten som *"överbryggande socialt kapital"* (Malmö Stad 2013, s. 77).

Beskrivningen av tillgänglighet till mötesplatser som grundläggande för att kunna bidra till social integration är återkommande i Malmö Stads arbete med det offentliga rummet. Det som Malmökommissionen benämner *"överbryggande socialt kapital"* påminner delvis om Valentines beskrivning av meningsfulla möten. Enligt Valentine (2008) är detta den typ av möten som kan förändra värderingar och generera en mer generellt positiv respekt för Den Andre. Malmökommissionens term *"överbryggande socialt kapital"* beskrivs i rapporten som möten med Den Andre, men något omnämnande av förändrade värderingar och positiv respekt förekommer inte. I övrigt beskrivs inte mötandets karaktär särskilt ingående av Malmö Stad, utan fokus ligger på mötesplatsers utformning.

5.1.3. Malmö Stads resonemang kring social integration och kopplingen till det offentliga rummet

5.1.3.1. Begreppet social integration

Ombedd att berätta om arbetet med det offentliga rummet för att främja social integration svarade respondenten i intervjun tveksamt kring formuleringen:

"Social integration är inte en term vi använder så mycket. Däremot pratar vi om... Vi nämner det ju såklart men inom ramen för social hållbarhet snarare. Som är en komponent för det så att säga. Och då kanske mer... [...] Sammanhållning är det vi pratar om. [...] Social sammanhållning istället för integration."

(Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020)

Trots tveksamheten kring begreppet användes det emellanåt i intervjun och då på samma sätt som begreppen *"social sammanhållning"* och *"social hållbarhet"*.

I Malmökommissionens slutrapport beskrivs hur termen *"socialt kapital"* används av kommissionen (trots debatter kring terminologin) för att beskriva *"nätverk, stöd, deltagande i samhällslivet och samhörighet"* (Malmö Stad, 2013, s. 74). Denna definition liknar Durkheims (1933) definition av social integration som sammanbindandet av individer i större samhällskomplex och Boverkets beskrivning av begreppet som *"möjligheter för människor med olika bakgrund att kunna mötas"* (Boverket, 2010, s. 53). Trots att rapporten beskriver *"socialt kapital"* som den föredragna termen att använda för att beskriva nätverk, stöd och deltagande i samhället används *"social integration"* på flera ställen i texten för att beskriva samma fenomen. Övriga dokument i uppsatsens undersökning skriver inte ut

termen ”social integration” en enda gång, trots att beskrivningar av en fenomenet återkommer gång på gång i dokumenten. Orsaken till organisationens begränsade användning av begreppet framgår inte varken i dokument eller i intervju.

5.1.3.2. Social integration, offentliga rum och tillit

I Malmökommissionens slutrapport beskrivs hur ”socialt kapital”, ”social integration” och inställningen till Den Andre relaterar till det offentliga rummet:

”Centralt i båda dessa perspektiv [socialt kapital och social integration; förfs. anm.] är begreppet tillit. Förstärkt tillit är en säker väg för att nå ökad trygghet, hälsa och välbefinnande i ett samhälle. Ofta är det bristen på mötesplatser och kontaktytor mellan olika befolkningsgrupper som gör att vanföreställningar om den andre frodas, med tillhörande känslor av främlingskap och otrygghet”

(Malmö Stad, 2013, s. 47)

Det är alltså det offentliga rummets tillitsskapande potential som är centralt för att främja social integration enligt rapporten (Malmö Stad, 2013). I citatet framgår också att främlingskap och otrygghet kan frodas om det offentliga rummet är bristande vad gäller mötesplatser där möten med Den Andre kan ske. Kopplingen mellan tillit och det offentliga rummet återfinns i Peters (2011) teorier kring social integration. Peters menar dock att snarare än aktivt mötande kan en visuell kontakt med Den Andre i det offentliga rummet räcka för att främja tillit och social integration. Det som Malmökommissionen benämner ”kontaktytor” är möjligen samma typ av arena som Peters menar krävs för att denna typ av visuella kontakt ska kunna ske i det offentliga rummet. Att mötesplatser är avgörande för att tillit ska kunna uppstå i det offentliga rummet rimmar inte med Peters resonemang kring hur den sociala integrationen kan främjas. I rapporten beskrivs dock vidare kopplingen mellan mötesplatser, tillit och det offentliga rummet: *”Kopplingen mellan den byggda miljön och tillit anses framförallt ligga i möjligheterna att stimulera till socialt deltagande genom att skapa mötesplatser av såväl spontan som planerad natur”* (Malmö Stad, 2013, s. 74). Detta citat vittnar om ett resonemang kring det offentliga rummets programmeringsgrad. Genom att planera både hårt och löst programmerade platser ska mötesplatser av olika natur kunna uppstå i det offentliga rummet. Motsägande resonemang kring huruvida platserns programmeringsgrad bör vara hög eller låg för att främja social integration är återkommande i undersökningens resultat. (En mer ingående diskussion av Malmö Stads olika resonemang kring platserns programmeringsgrad ges i kapitel 6.2.1.2.)

Sammanfattningsvis är tillit den centrala kopplingen mellan social integration och det offentliga rummet enligt Malmökommissionens slutrapport. För att denna tillit ska kunna uppstå anses det offentliga rummet behöva vara både hårt och löst programmerat. I följande kapitel presenteras mer konkret och ingående vilka strategier Malmö Stad använder sig av för att främja social integration med hjälp av det offentliga rummet.

5.2. Strategier i arbetet med det offentliga rummet

5.2.1. Gemensam aktivitet

I Malmökommissionens slutrapport beskrivs hur inkluderande offentliga miljöer som möjliggör gemensam aktivitet kan bidra till sammanhållningen mellan olika grupper av människor (Malmö Stad, 2013). Idrott och kulturella arrangemang men även föreningslivsmöjligheter tas upp som exempel på hur olika människor kan mötas i ett ömsesidigt intresse. Genom dessa gemensamma aktiviteter menar kommissionen att både faktisk delaktighet och en känsla av delaktighet kan uppnås i det offentliga rummet.

Dessa resonemang rimmar med Allports sedan länge etablerade resonemang kring gemensam aktivitet i det offentliga rummet som en strategi för att främja social integration. Enligt Allports "kontakthypotes" kan kontakt som sker mellan människor under rätt omständigheter effektivt minska fördomar gentemot Den Andre (Allport, 1954). Allport menar att ett samarbete mot gemensamma mål, med stöd från auktoritet och med upplevd likvärdig status mellan grupper är de omständigheter som krävs för att kontakten ska innebära positiva effekter för relationer över gruppgränserna. Amin (se Valentine, 2008) menar att det offentliga rummet kan bidra till att bryta ner sociala barriärer genom att erbjuda möjligheten för dessa omständigheter att inträffa. Till exempel nämns sportklubbar, teatergrupper, gemensam odling och ungdomsprogram som exempel på situationer där Allports hypotetiska omständigheter för meningsfull kontakt kan uppstå. Trots dessa långlivade teorier kring gemensam aktivitet som en strategi att främja social integration nämns inte strategin i något annat dokument som valts till uppsatsens dokumentstudie. Inte heller diskuteras gemensamma aktiviteter i intervju med respondenten från FGK. Omnämmandet av strategin i Malmökommissionens slutrapport är dock på många sätt lik Amins (se Valentine, 2008) bild av hur gemensam aktivitet kan bidra till social integration. Exempelen "idrott", "kulturella arrangemang" och "föreningsliv" kan jämföras med Valentines och Amins exempel "sportklubbar", "teatergrupper" och "ungdomsprogram". "Gemensam odling" är ett exempel ur den teoretiska beskrivningen av strategin som inte återkommer i resultatet. Möjligen kan "kulturella arrangemang" eller "föreningsliv" tolkas som att inkludera detta.

5.2.2. Gemensam identitet

I Malmös översiktsplan beskrivs strategier för att främja social integration med hjälp av det offentliga rummet som ett sätt att uppnå kommunens mål (Malmö Stad, 2018). Till exempel beskrivs hur Malmö Stad ser ett offentligt stadsrum som lyckat då det bidrar till att skapa en gemensam identitet. Detta beskrivs i dokumentet som ett sätt att bygga upp sammanhang, öppenhet och tolerans i det offentliga rummet.

I intervjun med respondenten från FGK diskuteras liknande processer i andra ordalag. Respondenten lyfte tankesättet i arbetet med det offentliga rummet om att ju fler malmöbor som känner sig representerade och som självklara inslag i gatubilden, desto starkare blir den social integrationen (Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020). Hen beskrev detta sätt att förhålla sig till representation och identitet som central för arbetet med social sammanhållning i det offentliga rummet. När respondenten vid ett senare tillfälle ombads

beskriva en offentlig plats som på bästa sätt främjar social integration tog hen återigen upp vikten av att känna sig bekväm och självklar i sin identitet på platsen:

”När folk känner igen sig i den och känner sig välkomna och känner sig, återigen, självklara på platsen. [...] Ja, det är den här ägar-känslan på platsen.”

(Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020)

Genom att jämföra resultaten kring uppbyggandet av en gemensam identitet med Peters och Gehls teoretiska resonemang kan både likheter och skillnader lyftas. Peters (2011) och Gehl (2010) menar att genom att se och bli sedd i det offentliga rummet kan en gemensam identitet och därmed större öppenhet gentemot Den Andre uppkomma. Respondentens resonemang kring representation och vikten av att kunna känna sig självklar på en plats går i linje med denna teori. Vidare kan Malmö Stads resonemang kring sammanhang, öppenhet och tolerans jämföras med Peters term ”public familiarity”. Termen beskrivs som en av-anonymiserande process i vilken människor bygger ett sammanhang med Den Andre genom att bekvämt samexistera med varandra i det offentliga rummet. Varken översiktsplanen eller respondenten går särskilt djupt in på hur den gemensamma identiteten kan främjas med det offentliga rummet som fysiskt verktyg. Gehls (2010) förslag om användandet av bekväma sittplatser för ”people-watching” för att främja den gemensamma identiteten lyfts inte i varken dokumentstudien eller intervjun. Inte heller några andra fysiskt konkreta verktyg för att främja den gemensamma identiteten omnämns i undersökningen, trots att den beskrivs som ett sätt att främja social integration.

5.2.3. Flexibla platser

Malmö översiktsplan lyfter samutnyttjandet av flexibla platser som ett sätt att påverka gränserna mellan funktioner och främja möten mellan människor från olika grupper i det offentliga rummet (Malmö Stad, 2018). Genom att möjliggöra för användargrupper med olika intressen att använda samma plats vid samma tidpunkt menar översiktsplanen att konflikten mellan dessa grupper kan motverkas. På så sätt kan det offentliga rummets flexibilitet möjliggöra meningsfulla möten med Den Andre.

Flexibla platser potentialer diskuterades även under intervjun. När respondenten ombads beskriva en offentlig plats som hen trodde på bästa sätt skulle kunna bidra till social integration svarade hen att platsen i detta ändamål måste vara flexibel (Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020). Respondenten utvecklade detta svar genom att beskriva vikten av att platser är formbara av brukarna:

”Det måste vara en plats som är öppen för förändring. Det måste vara en plats som är öppen för att användas på olika sätt, och som vi inte anser är färdig när vi lämnar den, utan som vi lämnar medvetna om att det här är ett work in progress⁸. Och att den görs av de som använder det.”

(Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020)

---

⁸ En ofärdig process, ett pågående arbete.

Fler exempel på hur flexibla platser används av Malmö Stad för att främja möten togs i intervjun upp genom exemplet Folkets Park (Intervju med respondent från FGK, 24/4 2020). Respondenten beskrev utformningen av flexibla platser som den huvudsakliga strategin för att skapa meningsfulla möten i parken. Hen beskrev hur flexibla platser kan leda till en ”ägande-känsla” av platsen och därmed bidra till en större känsla av sammanhang.

Respondentens beskrivning av en plats som på bästa sätt kan bidra till social integration tangerade Andrea Kahns (2005) teorier kring användandet av flexibla platser som en strategi för att uppnå detta ändamål. Enligt Kahn bör utformaren av platsen fokusera på ramverk och strukturer så att platsen kan vara flexibel inför brukarna, oavsett dessas skillnader. På detta sätt kan brukarna vidareutveckla platsen tillsammans och möten med Den Andre kan möjliggöras. Både Kahn och respondenten menar alltså att ”ofärdiga” platser som formas av brukarna bör användas för att främja social integration i det offentliga rummet.

5.2.4. Sammanlänkande platser

Sammanlänkandet av stadens olika delar nämns i Malmös översiktsplan som ett sätt att minska segregationen i Malmö (Malmö Stad, 2018). Dokumentet beskriver hur gränsdragningen mellan Malmös geografiskt närliggande stadsdelar är påtaglig. Vidare beskrivs hur dessa fysiska barriärer kan förstärka mentala barriärer och därmed bidra till segregation och brist på möten i staden. Som lösning på denna uppdelning nämns det fysiska sammanlänkandet av stadens olika delar.

Resonemanget plockas upp i Malmökommissionens slutrapport. Genom att omvandla barriärer mellan områden till noder för att sammanlänka staden beskrivs i dokumentet hur möten mellan människor från olika stadsdelar kan underlättas (Malmö Stad, 2013). Till följd av detta kan även sociala gränsdragningar överbryggas enligt rapporten.

Möjligheten att röra sig fritt i staden togs även upp av respondenten från FGK (Intervju 24/4, 2020). Ett sammanlänkat offentligt rum innebär enligt respondenten att alla kan röra sig fritt i staden till utbildningar och arbetsplatser utanför trygghetsområdet. Ju fler malmöbor som känner att de har tillgång till hela staden och hela det offentliga rummet desto starkare blir den sociala sammanhållningen, enligt respondenten.

Malmökommissionens beskrivning av hur sociala gränsdragning kan överbryggas genom att fysiska barriärer bryts ner rymmer väl med Boverkets rapport ”Socialt hållbar utveckling”. I denna beskrivs det fysiska sammanlänkandet som en strategi för att skapa en socialt sammanhållen stad (Boverket, 2010). Möjliggörandet av möten mellan människor från stadens olika delar beskrivs i rapporten kunna främja integration i staden. På samma sätt beskrivs i Malmökommissionens slutrapport hur möten mellan människor från olika delar i staden möjliggörs genom sammanlänkandet av stadens olika delar. Varken dokumentstudien eller intervjun går djupare in på karaktären av de sammanlänkande platserna. Till exempel lyfts inte Jane Jacobs (1961) konkreta beskrivning av gaturummens relevans för strategin. Gaturummen utgör enligt Jacobs de fysiskt sammanlänkande platserna i staden. Denna bild av just gaturummen som ett sätt att länka samman staden nämns alltså inte av Malmö Stad. I övrigt rymmer resultaten kring sammanlänkande platser väl med den teoretiska beskrivning av strategin som ges av Boverket.

5.2.5. Trygga platser

I Malmö Stads översiktsplan beskrivs hur trygghetsfaktorn kan bidra till att olika grupper har samma tillgång till en plats (Malmö Stad, 2018). Genom god uppsikt menar man att territorialitet och uppdelning av grupper på offentliga platser kan motverkas.

På samma tema talas det om trygga platser i dokumentet *Arkitekturstaden Malmö*, framtaget som ett tematiskt tillägg till Malmös översiktsplan (Malmö Stad, 2016). Tillägget är till för att formulera stadens ambitioner om bevaring, utveckling och förnyelse av staden genom arkitektur. I dokumentet beskrivs hur trygghetsskapande faktorer bör användas för att öka social integration i staden:

”Alla människor i Malmö ska kunna känna sig trygga – i sin närmiljö och i staden i stort. Den byggda miljöns utformning påverkar människors förutsättningar för att känna tillhörighet och bygga relationer och tillit till varandra. Graden av sammanhållning och social kontroll i ett område påverkas.”

(Malmö Stad, 2016, s. 30)

För att uppnå denna sammanhållning nämner dokumentet några trygghetsskapande faktorer. Närvaron av människor ska höjas genom en funktionsblandning som innebär liv dygnet runt, hela året i alla stadens delar. Vidare beskrivs orienterbarhet och tydliga territoriella markörer som ett verktyg för att uppnå trygghet i det offentliga rummet. Slutligen nämns ljussättning samt orienteringen av fönster och entréer som sätt att skapa uppsikt och därigenom öka tryggheten (Malmö Stad, 2016).

Även i Malmökommissionens slutrapport beskrivs trygghet och tillit som viktiga faktorer för att människor ska mötas i det offentliga rummet (Malmö Stad, 2013). Enligt rapporten krävs det att människor vågar röra sig fritt i staden för att möten ska kunna uppstå. Rapporten föreslår att otrygga platser i olika områden ska identifieras så att en diskussion kan föras kring lösningar för att öka tryggheten på platserna. På detta sätt menar rapporten att tilliten mellan människor kan öka och det sociala kapitalet kan stärkas. Tydliga och orienterbara territoriella gränser nämns också som ett sätt för staden att öka trygghetskänslan och därmed möjliggöra meningsfulla möten i det offentliga rummet.

I intervjun svarade respondenten på den direkta frågan om hur arbetet för att främja meningsfulla möten i det offentliga rummet ser ut att det kretsade mycket kring att höja trygghetsfaktorn (Intervju med respondent från FGK 24/4, 2020). Hen berättade att FGK vid intervjuens genomförande var i full gång med att ta fram en ny trygghetsstrategi i arbetet mot segregation i staden. Hen beskrev även hur representationen av olika grupper kan bidra till en känsla av trygghet och därmed tillhörighet och social sammanhållning i staden.

Att använda sig av trygghetsskapande faktorer i det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration tas upp i alla dokumentstudiens dokument samt i intervjun. Utöver den gedigna representationen av strategin i undersökningen finns det ytterligare intressanta saker att kommentera angående hur Malmö Stad diskuterar trygghetsfaktorn. De faktorer som nämns i *Arkitekturstaden Malmö* (Malmö Stad 2016) för att uppnå trygga platser, det vill säga livfullhet, tydliga territoriella markörer och god uppsikt är exakt samma som presenteras av Jan Gehl (2010). Han menar att livfulla platser är trygghetsskapande eftersom en livfull plats blir högt värderad, och därmed upplevs som

trygg. För att exemplifiera relevansen av tydliga territoriella markörer som trygghetsskapande faktor nämner Gehl Sibelius Park i Köpenhamn. Tillsammans med det danska brottsförebyggande rådet har bostadskomplexet noggrant definierat tydligt privata, semiprivata och offentliga territorier. Studier har enligt Gehl visat högre upplevd trygghet i Sibelius Park än i andra liknande komplex. Slutligen nämner Gehl även möjliggörandet av uppsikt över offentliga platser genom till exempel sittplatser längs fasader och visuell kommunikation mellan inne och ute. Livfullhet, tydliga territoriella markörer och god uppsikt nämns alltså både i *Arkitekturstaden Malmö* och i Gehls bok som fysiska faktorer i det offentliga rummet vilka främjar en känsla av trygghet. Mayblin et. al (2015) pekar på att privata zoner i det offentliga rummet också kan bidra till trygghetskänslan. Genom att känna sig bekväm och säker i den privata zonen menar Mayblin et. al att det blir lättare för människor att öppna sig och därmed uppleva meningsfulla möten. Dessa resonemang kring privata zoner i det offentliga rummet för att öka tryggheten påfanns varken i dokumentstudien eller intervjun.

5.2.6. Medborgarsamverkan

Malmökommissionens slutrapport nämner hur medborgarsamverkan kan bidra till att skapa trygga och demokratiska platser (Malmö Stad, 2013). Rapporten beskriver hur delaktighetsprocessen kan bidra till att möten och platstagande av olika brukare ska kunna ske. Vidare beskrivs en specifik ansats för att göra det offentliga rummet mer jämlikt och socialt integrerat ur ett genusperspektiv:

”Malmö stad ska öka jämställdheten i den offentliga miljön genom att involvera både flickor och pojkar, kvinnor och män i behovsformuleringen och designprocessen av nya platser i staden. En fokuserad och kontinuerlig delaktighetsprocess riktad till målgruppen behövs för att möta önskemål och behov av platser för möten, fysisk aktivitet och platstagande i stadsmiljön. Arbetet bör ske tidigt i en planeringsprocess och omfatta genusanalys över platsens nuvarande användning och undersöka behov i området. Involveringen bör fortsätta när platsen är i bruk för att etablera och upprätthålla ett jämställt användande”

(Malmö Stad, 2013, s 77)

Medborgarsamverkan nämndes även i intervjun i samband med Malmös sommargator som en strategi för att främja möten (Intervju med respondent från FGK 24/4, 2020). Den främsta strategin för att skapa meningsfulla mötesplatser i detta arbete var en dialog med verksamma och brukare av platsen. Respondenten beskriver vidare hur platser som Lindängen, Herrmodsdal, Folkets Park och Beijers Park alla arbetar för att skapa meningsfulla mötesplatser och att den gemensamma nämnaren har varit att strategiskt använda sig av en konstant och transparent dialog med användarna.

Medborgarsamverkan nämndes alltså på flera håll i undersökningen av Malmö Stads arbete med det offentliga rummet som en strategi för att främja social integration och meningsfulla möten. I Malmökommissionens slutrapport lyftes ett specifikt genusperspektiv i samband med medborgarsamverkan. Detta fokus återfanns inte i uppsatsens teoretiska ramverk. Däremot lyfter Cities of Migration (2020) ett fokus på integration mellan grupper

med olika etnisk bakgrund med hjälp av medborgarsamverkan. Cities of Migration beskriver Superkilens skapandeprocess som ett exempel på detta. Projektets vision var att främja integration och inkludering i ett område med stor etnisk mångfald. Enligt Cities of Migration var medborgarnas engagemang i skapandeprocessen avgörande för projektets framgångar med denna vision. Det är intressant att notera att medborgarsamverkan nämns av Malmö Stad främst för att skapa social integration utifrån genus, medan samma strategi nämns av Cities of Migration för att främja social integration utifrån etnisk bakgrund. Strategin återkommer alltså, men med syfte att främja social integration baserat på olika faktorer.

5.2.7. Grön- och parkområden

Genom att satsa på parkområden anser Malmökommissionens slutrapport att social integration kan främjas (Malmö Stad 2013). Enligt rapporten ökar tillgången till parker mängden informella möten och socialt stöd:

”[Det måste; förfs. anm.] satsas på attraktiva grön- och rekreationsområden. Förutom att grönområden kan ge avkoppling och minska stress, har tillgången till parker visat sig öka möjligheten till informella möten och därmed uppkomsten av socialt stöd och socialt kapital”

(Malmö Stad, 2013, s. 74)

Denna användning av grön- och parkområden som ett sätt att främja möten och socialt stöd har inte påfunnits inom uppsatsens teoretiska ramverk. Det är dock intressant att koppla termen ”informella möten” till Peters (2011) resonemang kring hur gemensam identitet kan skapas och främja social integration. Peters menar att det är genom att bekvämt få spendera vår fritid i det offentliga rummet som vi bygger, förhandlar och utmanar vår identitet. Genom att göra detta i relation till Den Andre kan en gemensam identitet byggas upp och på så vis kan tillit och social integration främjas. Tyvärr utvecklas inte innebörden av termen ”informella möten” mer ingående av Malmö Stad, men Peters resonemang kring fritid spenderad i relation till Den Andre i det offentliga rummet hade kunnat beskrivas med samma ord. Om denna tolkning av termen stämmer kan grön- och parkområden förstås som ett verktyg för att uppnå gemensam identitet snarare än en strategi för att främja social integration. Eftersom termen inte utvecklas eller förklaras mer och går att tolka på flera olika sätt dras dock inte denna slutsats. Grön- och parkområden anses vara en självständig strategi som används av Malmö Stad för att främja möten och social integration. Kopplingen till skapandet av en gemensam identitet är dock intressant att poängtera.

6. Slutsatser, diskussion och metodreflektion

6.1. Slutsatser

Resultatet av uppsatsens undersökning visar att Malmö Stad arbetar med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration på en rad olika sätt. När det kommer till utformningen av stadens offentliga rum pekar resultaten på att Malmö Stads förhoppning är att dessa ska stimulera delaktighet, demokrati och möten mellan olika människor. Resultaten visar också att mötesplatserna bör vara tillgängliga och inbjudande för att möjliggöra dessa möten enligt Malmö Stad. Trots tveksamheten inför begreppet "social integration" beskrivs både av respondent i intervjun och i dokumentundersökningen av Malmös arbete med det offentliga rummet hur detta fenomen eftersträvas. Resultatet av undersökningen pekar på att det är det offentliga rummets tillitsskapande potential som anses mest centralt för att främja social integration enligt organisationen. Bilden av det offentliga rummet som en arena för meningsfulla möten med Den Andre framgår i organisationens arbete, trots att de specifika termerna inte tas upp.

Vidare har ett antal strategier som används av Malmö Stad i arbetet för att främja social integration och meningsfulla möten i det offentliga rummet påfunnits i resultatet. Dessa sammanfattas i listform nedan:

- Att utforma och planera platser för *gemensam aktivitet*
- Att fokusera på bekväma platser i gestaltungsprocessen som möjliggör *gemensam identitet*
- Att planera och utforma det offentliga rummet för att *länka samman* olika delar av staden.
- Att genom uppsikt, livfullhet och tydliga territoriella markörer, skapa en känsla av *trygghet* i det offentliga rummet
- Att använda sig av *medborgarsamverkan* i skapandeprocessen
- Att utforma *flexibla* eller löst programmerade platser för olika behov och intressen
- Att satsa på *grön- och parkområden* i stadens fortsatta utvecklingsprocess

De strategier som påfanns i den empiriska undersökningen speglas till stor del i de strategier som togs upp i uppsatsen teoridel. Figuren nedan visualiserar vilka strategier som påfunnits i teoridelen litteraturstudie respektive dokumentstudien och intervjun.

STRATEGI	LITTERATUR-STUDIE	DOKUMENTSTUDIE ⁹			INTERVJU
		ÖP	AM	MKS	
Gemensam aktivitet	X			X	
Gemensam identitet	X	X			
Flexibla platser	X	X			X
Sammanlänkande platser	X	X		X	X
Trygga platser	X	X	X	X	X
Triangulering	X				
Medborgarsamverkan	X	X		X	X
Parkområden				X	

Figur 5: Sammanställning av strategier ur uppsatsens teoretiska ramverk och empiriska undersökning.

⁹ ÖP = Översiktsplan för Malmö, AM = Arkitekturstaden Malmö, MKS = Malmökommissionens slutrapport

6.2. Diskussion

I detta kapitel diskuteras intressanta aspekter av undersökningens resultat och analys. Återkommande teman och strömningar lyfts och sätts i kontext utifrån både uppsatsens teoretiska ramverk och större perspektiv. Framtida forskningsförslag ges och uppsatsen kontextualiseras utifrån den bild av landskapsarkitektens yrkesroll som lyftes i inledningen.

6.2.1. Offentliga rum

6.2.1.1. Den Andres roll i det offentliga rummet

Analysen av resultatet visar att Malmö Stad ser på det offentliga rummet som en arena för meningsfulla möten med Den Andre. Genom öppna och tillgängliga platser är förhoppningen att delaktighet, demokrati och möten mellan olika människor ska kunna ske i stadens offentliga rum. Genom den tillit som dessa möten kan skapa är förhoppningen att den sociala integrationen ska kunna främjas i de offentliga rummen. De offentliga rummens potential att främja möten, tillit och i förlängningen social integration beskrivs i Malmökommissionens slutrapport. Någon djupare analys av *vem* som möts i det offentliga rummet har dock inte påfunnits i dessa resonemang. Malmös bild av det offentliga rummets potential vore mycket intressant att undersöka mot bakgrund av Lofland (1998) och Crangs (1998) teorier om Den Andres roll i det offentliga rummet. Enligt Lofland definieras det offentliga rummet genom Den Andres närvaro i detta. Crang menar att karaktärsdrag hos människor vilka vi upplever som annorlunda ofta värderas lägre än karaktärsdrag tillhörande den egna gruppen. Det finns med andra ord en inneboende negativ inställning till Den Andre. Trots detta är Den Andre alltså nödvändig för att de offentliga rummen ska vara just offentliga. Främmande människor och offentliga platser är två saker som återkommer i de flesta städer världen. Det vore mycket intressant att ta del av större undersökningar kring inställningen till Den Andres roll i det offentliga rummet, inte bara inom ramen för Malmö Stad utan nationellt eller till och med globalt.

6.2.1.2. Programmering av det offentliga rummet

När det kommer till kring huruvida platsernas programmeringsgrad bör vara hög eller låg för att främja social integration pekar Malmö Stads resonemang på olika svar.

Å ena sidan resoneras det kring vikten av att platser ska vara flexibelt kodade och löst programmerade för att möjliggöra olika sorters aktivitet. Till exempel beskrivs av respondenten i intervjun att flexibel utformning har varit en central strategi för att främja meningsfulla möten och social integration i Folkets Park. Malmös översiktsplan beskriver mekanismerna bakom denna strategi som att olika gruppers samutnyttjande av en plats bidrar till att minska konflikter och möjliggöra möten med Den Andre. Detta samutnyttjande uppnås enligt översiktsplanen om de offentliga rummen utformas tillräckligt flexibelt för att olika intressen ska kunna tillgodoses vid samma tidpunkt och på samma plats.

Å andra sidan ges i resultatet också exempel på att mer tydligt programmerade platser används av Malmö Stad för att förena människor i det offentliga rummet. I Malmökommissionens slutrapport beskrivs till exempel hur platser som kodas för specifika ändamål som idrott eller föreningsliv kan främja den sociala integrationen genom gemensam

aktivitet. Ett annat exempel på att Malmö Stad anser att hårt programmerade platser kan bidra till social integration lyfts i resonemangen kring trygghetsskapandet som strategi. Tydliga territoriella markörer beskrivs av *Arkitekturstaden Malmö* som ett sätt att stärka trygghetskänslan, tilliten och graden av sammanhållning i det offentliga rummet.

Resultatet visar alltså att Malmö Stad resonerar kring både hög och låg programmeringsgrad av det offentliga rummet för att främja social integration. Genom analysen av resultatet framgår att Malmö Stads resonemang kring såväl hårt som löst programmerade platser återkommer i uppsatsens teoretiska ramverk. Flexibla platser beskrivs till exempel av Kahn som avgörande för att möjliggöra en sorts ”rörlig mark” där möten med Den Andre kan uppstå. Motsatsen till flexibla platser, alltså ”oflexibla” eller ”rigida” platser omnämns inte direkt i uppsatsens teoridel som ett sätt att främja social integration. Däremot beskrivs sådana platser indirekt till exempel av Valentine och Amin (exemplifierat genom sportklubbar, teatergrupper och gemensam odling) som avgörande för att möjliggöra meningsfulla möten och social integration.

Frågan kring vilken programmeringsgrad på en plats som på bästa sätt främjar social integration är med andra ord omtvistad inte bara inom ramen för Malmö Stads arbete. Möjligen gynnar olika programmeringsgrad av det offentliga rummet olika typer av möten och olika människors behov. En variation av olika programmeringsgrader av det offentliga rummet skulle då vara lämpligt för att på ett inkluderande sätt uppnå social integration på en större skala.

6.2.2. Meningsfulla möten

6.2.2.1. Mötesplatser och mötestyper

Möten med Den Andre beskrivs på flera håll i Malmös planeringsdokument som eftersträvarsvärt för att främja social sammanhållning och stärka sociala band. Det vore dock intressant att få en större inblick i hur karaktären av dessa möten bör se ut för att främja social integration enligt organisationen. Ett sådant exempel på mötestyp, snarare än mötesplats är Amins (se Valentine, 2008) beskrivning av meningsfulla möten. Denna typ av möten menar Amin ger individer från olika grupper en möjlighet att bryta invanda beteendemönster och lära sig nya sätt att relatera till Den Andre. Liknande resonemang kring vilken karaktär olika möten med Den Andre kan ha, och dennas relevans för att främja social integration inom ramen för Malmö Stads arbete hade varit intressant att ta del av.

Det vore även intressant att lyfta dessa resonemang i relation till teorier kring platsskapande och landskapsarkitektens roll. Genom att börja gestaltningsprocessen i denna närmast socialpsykologiska ände kan möjligen platser utformas med större medvetenhet. En tydlig och detaljerad målbild av vilken typ av möten som ska möjliggöras på en plats kan innebära mer välgrundade beslut och i förlängningen mer välfungerande mötesplatser.

6.2.2.2. Att göra eller att inte göra

Resultatet pekar på att Malmö Stad använder sig av ett flertal strategier för att främja social integration och meningsfulla möten i det offentliga rummet. När det kommer till vilken aktivitetsgrad som dessa strategier syftar till att generera är resultatet kluvet. Å ena sidan lyfts vikten av gemensam aktivitet av Malmökommissionens slutrapport för att förena

människor i ett gemensamt intresse. Å andra sidan lyfts representation och möjligheten att helt enkelt kunna känna sig självklar på en plats av respondenten i intervjun som ett sätt att bidra till gemensam identitet och social integration. Resultaten pekar på att olika aktivitetsgrad kan bidra till social integration, enligt Malmö Stad. Samma dubbelhet återkommer i uppsatsens teoretiska ramverk. Peters menar till exempel att snarare än aktivt mötande kan en visuell kontakt med Den Andre i det offentliga rummet räcka för att främja tillit och social integration. Allports kontakthypotes, å andra sidan, menar att ett samarbete mot gemensamma mål, med stöd från auktoritet och med upplevd likvärdig status mellan grupper är de omständigheter som krävs för att kontakten ska främja social integration.

Tvetydiga resonemang kring hur mötandets aktivitetsgrad påverkar social integration återkommer alltså i teorin såväl som i Malmö Stads arbete med de offentliga rummen. En fördjupad undersökning av teorier kring vikten av aktiviteter för att främja social integration vore mycket intressant att ta del av.

6.2.3. Strategier

Alla strategier för att främja social integration som påfanns i uppsatsens teoridel används av Malmö Stad utom användandet av trianguleringsprocessen. Lofland (1998) beskriver William H. Whytes begrepp ”triangulering” som att genom externa stimulus skapa en länk mellan människor och driva på samtal som överbygger känslan av främmandeskap. Vidare menar Peters (2011) att möbleringen av objekt och företeelser i det offentliga rummet har stor potential att sätta igång trianguleringsprocessen. Detta användande av fascinerande eller samtalsväckande element i stadslandskapet kring vilka främlingar kan enas och trianguleras påfanns inte i undersökningen av Malmö Stads arbete med det offentliga rummet. Strategin anses vara väl underbyggd med tanke på pålitligheten och bredden av de källor som diskuterar strategin i uppsatsens teoridel. Trots detta visar alltså resultatet inte på att strategin används av Malmö Stad. Anledningen till detta är oklart. Möjligen kan det finnas en skillnad i användandet av strategin i storstäder, skånska städer eller snabbt växande städer, som Malmö enligt bakgrundskapitlet är. Strategin vore eventuellt intressant för Malmö Stad att ta del av i det fortsatta arbetet med det offentliga rummet.

Den enda strategi som omnämns i Malmö Stads planeringsdokument utan att också nämnas i uppsatsens litteraturstudie är användandet av grön- och parkområden. Malmö Stads motivation och grund för att använda sig av denna strategi vore intressant att ta del av. Eventuellt kan Malmö Stads erfarenheter bidra till en allmän större förståelse för hur meningsfulla möten som främjar social integration kan möjliggöras med hjälp av det offentliga rummet.

6.2.4. Vidare forskning – ”social integration”

Analysen av resultatet visar att Malmö Stad arbetar med det offentliga rummet på en rad olika sätt för att främja meningsfulla möten och social integration. Stora delar av organisationens arbete speglas i uppsatsens teoretiska ramverk. Detta stämmer dock inte på alla punkter. Baserat på analysen av uppsatsens resultat föreslås användningen av begreppet ”social integration” som ett intressant ämne att undersöka vidare. I uppsatsens teoridel beskrevs social integration som sammanbindandet av individer i större samhällskomplex

(Durkheim, 1933) och möjligheten för människor med olika bakgrund att kunna mötas (Boverket, 2010). Trots att beskrivningar av dessa fenomen återkom på flera håll i undersökningen av Malmö Stads arbete med det offentliga rummet användes termen ”social integration” knappt. Det vore intressant att belysa hur termen används och tolkas, inte bara inom ramen för Malmö Stads arbete. En diskursanalys skulle eventuellt kunna belysa termens innebörd i olika sammanhang och därmed bidra till förståelse kring fenomenet självt.

6.2.5. Sammanfattning och personlig reflektion kring landskapsarkitektens roll

Som tidigare nämnts så finns det som landskapsarkitekt en möjlighet att påverka den fysiska miljön i vilken människor rör sig. I och med detta finns också möjligheten att påverka hur vi interagerar med varandra. Resonemanget kring införandet av diskussioner om mötestyper utöver mötesplatser i gestaltungsprocessen är ett av många intressanta spår som uppsatsens resultat belyser. Det samma gäller frågorna kring Den Andres roll i de offentliga rummen och vilken programmeringsgrad de offentliga rummen bör ha för att på bästa sätt främja social integration. Det finns oändligt mycket att säga om det sociala ansvar en utformare av den fysiska offentliga miljön kan axla. Oavsett om vi arbetar med en medvetenhet kring det ansvaret eller ej så påverkar vi som landskapsarkitekter vardagslivets miljöer för otaliga människor varje dag. Jag anser därför att det är av största vikt att se detta ansvar som en möjlighet och inte som ett hinder, och använda det för att på bästa sätt överbrygga de sociala klyftorna och gränsdragningarna i samhället.

6.3. Metodreflektion

6.3.1. Litteraturstudie

Uppsatsens teoretiska ramverk bestod av en litteraturstudie. De teorier som presenteras i litteraturstudien handlar om det offentliga rummet, främmandeskap, möten mellan människor, fysiska och sociala strukturer och social integration. Dessa ämnen är komplexa och inte sällan politiskt laddade. Metoden för att ta fram det teoretiska ramverket bestod delvis av att sälla bland källor för att på bästa sätt skapa ett teoretiskt ramverk med tydlighet, välgrundade teorier och en bred bas. Trots denna ansats är ämnen som handlar om sociala frågor svåra att måla upp på ett objektivet sätt. Hade källor hämtats från annat håll hade presentationen av teorier och begrepp förmodligen sett annorlunda ut.

I litteraturstudien presenteras även en lista med strategier som beroende på material och avgränsningar hade kunnat göras oändligt lång. Om urvalsprocessen genererat andra verk på grund av viss förändring i sökord, annan bredd vid de besökta biblioteken eller annan avgränsning så hade även listan sett annorlunda ut. Det finns därmed trots bredden och variationen av källor en risk att teoridelens slutsatser inte reflekterar den professionella diskursen eller uppfattningen av ämnet.

6.3.2. Dokumentstudie och semistrukturerad intervju

Dokumentstudiens urvalsprocess utgick från Malmö Stads hemsida för att hitta relevanta planeringsdokument. Med hjälp av sökord som "social integration", "offentliga rum" och "möten" gjordes ett urval. Metodvalet visade sig vara ett effektivt sätt att få en tydlig bild av organisationens offentliga målbild och arbete. Efter materialinsamlandet blev det dock tydligt att en intervju med någon från organisationen behövdes för att komplettera informationen. En del understödjande frågor utifrån uppsatsens frågeställning besvarades inte genom enbart de officiella dokumenten, varav en semistrukturerad intervju genomfördes. Intervjun utgick från en intervjumall med utrymme för diskussion och följdfrågor (se Bilaga 1). På grund av att stadsplanering och utveckling av det offentliga rummet är en central del i FGKs ansvarsområden kontaktades respondent från FGK för att genomföra intervjun. Innehållet i intervjun tematiserades utifrån strömningar och återkommande ämnen. Både intervjumallen och respondenten bidrog till vilken sorts resultat som gavs i intervjun. Intervjun stärkte resultatet i och med konkreta svar och en större inblick i Malmö Stads praktiska arbete än vad dokumentstudien bjudit på. Objektiviteten var dock större vad gäller dokumentstudien, då respondenten talade utifrån egna uppfattningar och inte officiella uttalanden om organisationens arbete.

6.3.3. Sammanfattning

Uppsatsens frågeställning "Hur arbetar Malmö Stad med det offentliga rummet för att främja meningsfulla möten och social integration?" var mycket intressant att undersöka. Metoderna som valdes till undersökningen kompletterade varandra på ett bra sätt. Hade uppsatsens omfattning varit större hade eventuellt ytterligare tillvägagångssätt använts för att besvara frågeställningen. Till exempel hade någon form av observationsstudie kunnat utföras i något av Malmö offentliga rum. Dokumentation av olika mötestyper och -platser

hade då eventuellt kunnat bidra till resultatet. Under omständigheterna var de metoder som användes dock väldigt givande. Materialet som genererades till undersökningen genom dessa metoder besvarade uppsatsens frågeställning. Till följd av detta blev undersökningens resultat lätt att analysera med hjälp av teoretiska källor, och ledde dessutom till en rad intressanta nya frågor och tankar för vidare diskussioner.

7. Källförteckning

7.1. Litterära källor

Allport, G. W. (1954). *The nature of prejudice*. Reading, M.A.: Addison-Wesley Pub. Co.

Boverket (2010). *Socialt hållbar stadsutveckling – en kunskapsöversikt*. Karlskrona: Boverket.

Carr, S., Francis, M., Rivlin, L. G., & Stone, A. M. (1992). *Public space*. New York, N.Y.: Cambridge University Press.

Crang, M. (1998). *Cultural geography*. London: Routledge.

Durkheim, E. (1933). *The division of labor in society* (G. Simpson, Trans.). London: Macmillan.

Gehl, J. (2010). *Cities for people*. Washington, D.C.: Island press.

Harrie, L. (2008). *Geografisk informationsbehandling: teori, metoder och tillämpningar*. Stockholm: Forskningsrådet Formas.

Jacobs, J. (1961). *The death and life of great American cities*. New York, N.Y.: Random House.

Kahn, A. (2005). Defining Urban Sites. I Burns, C., & Kahn, A. (Red.), *Site matters: design concepts, histories, and strategies* (s. 281-296). New York, N.Y.: Routledge.

Lofland, L. H. (1998). *The public realm: exploring the city's quintessential social territory*. Hawthorne, N.Y.: Aldine de Gruyter.

Mayblin, L., Valentine, G., Kossak, F., & Schneider, T. (2015). Experimenting with spaces of encounter: Creative interventions to develop meaningful contact. *Geoforum*, 63, 67-80.

Peters, K. (2011). *Living together in multi-ethnic neighbourhoods: The meaning of public spaces for issues of social integration*. Wageningen: Wageningen Academic Publishers.

Righard, E., Johansson, M., & Salonen, T. (2015). *Social transformations in Scandinavian cities: Nordic perspectives on urban marginalization and social sustainability*. Lund: Nordic Academic Press.

Valentine, G. (2008) Living with difference: reflections on geographies of encounter. *Progress in Human Geography*, 32(3), 323-337.

7.2. Internetkällor

Andersson, K. (2013, mars). Alla pratar om goda mötesplatser- men vad är det egentligen? *Movium magasin*, 1. Hämtad 2020-04-28 från <https://www.movium.slu.se/alla-pratar-om-goda-motesplatser-men-vad-ar-det-egentligen> 2020-04-28

Cities of Migration (2020). *Cities of Migration*. Hämtad 2020-04-16 från <https://citiesofmigration.ca/>

Cities of Migration (2018). *Superkilen: Extreme civic involvement*. Hämtad 2020-04-16 från https://citiesofmigration.ca/good_idea/superkilen-extreme-civic-involvement/

Delmos (2020a). *Segregationens orsaker*. Hämtad 2020-04-05 från <https://www.delmos.se/om-segregation/segregationens-konsekvenser/samhallsniva/>

Delmos (2020b). *Om segregation*. Hämtad 2020-04-05 från <https://www.delmos.se/om-segregation/>

Desegregation (u.å). I *Nationalencyklopedin*. Hämtad 2020-05-16 från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/desegregation>

Hellström, M. & Ramberg, U. (2016). *När befolkningen ökar och förändras – Stora städernas kapacitetsutmaningar och styrning för att möta dem*. Hämtad från Nationella kommunforskningsprogrammet: <https://www.natkom.se/rapporter.htm> [2020-05-20]

Information Sverige (2018). *Integration i Sverige*. Hämtad 2020-04-05 från <https://www.informationsverige.se/sv/jag-har-fatt-uppehallstillstand/samhallsorientering/boken-om-sverige/att-komma-till-sverige/integration-i-sverige/>

Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö (2013). *Malmöns väg mot en hållbar framtid*. Hämtad från Malmö Stad: https://malmo.se/download/18.3108a6ec1445513e589b90/1491298327791/malmo%CC%88kommissionen_slutrapport_2014.pdf [2020-04-18]

Malmö Stad (2016) *Arkitekturstaden Malmö -tillägg till översiktsplan för Malmö*. Hämtad från Malmö Stad: <https://malmo.se/download/18.4cc94c3815be8cd0d0b1b973/1497247610255/ARKITEKTURSTADEN%20MALM%C3%96.pdf> [2020-04-18]

Malmö Stad (2018b). *Översiktsplan för Malmö, Planstrategi*. Hämtad 2020-04-13 från https://malmo.se/download/18.270ce2fa16316b5786c18924/1528181608562/%C3%96VERSIKTSPLAN+F%C3%96R+MALM%C3%96_antagen_31maj2018_lowres.pdf [2020-04-13]

Malmö Stad (2020a) *Befolkning*. Hämtad 2020-05-07 från <https://malmo.se/Fakta-och-statistik/Befolkning.html>

Malmö Stad (2020b). *Fastighets- och gatukontoret*. Hämtad 2020-04-06 från <https://malmo.se/Service/Om-Malmo-stad/Var-organisation/Forvaltningar/Fastighets--och-gatukontoret.html>

Malmö Stad (2020d). *Förstudie om effektivare insatser mot segregation*. Hämtad 2020-04-06 från <https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Hallbar-utveckling/Partnerskap/Forstudie-om-effektivare-insatser-mot-segregation.html>

Prop. 1997/98:165. *Utveckling och rättvisa—en politik för storstaden på 2000-talet*. Hämtad från <https://www.regeringen.se/contentassets/805a982b8ffd4327b4027a64075e1f19/-utveckling-och-rattvisa---en-politik-for-storstaden-pa-2000-talet> [2020-04-12]

Salonen, T., Grander, M., & Rasmusson, M. (2019). *Segregation och segmentering i Malmö*. Hämtad från Malmö Stad: [https://malmo.se/download/18.5661e410168deac74102bc3e/1552299180952/Salonen,%20Grander%20&%20Rasmusson%20\(2019\)%20Segregation%20och%20segmentering%20i%20Malmo%CC%88%20\(190304\).pdf](https://malmo.se/download/18.5661e410168deac74102bc3e/1552299180952/Salonen,%20Grander%20&%20Rasmusson%20(2019)%20Segregation%20och%20segmentering%20i%20Malmo%CC%88%20(190304).pdf) [2020-04-12]

SCB (2020). *Öppna geodata för DeSO – Demografiska statistikområden*. Hämtad 2020-04-16 från <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/deso--demografiska-statistikomraden/>

Stockholms läns landsting (2010). *Mötesplatser i Stockholmsregionen*. Hämtad från Region Stockholm: <http://www.rufs.se/publikationer/20102/20102-motesplatser-i-stockholmsregionen/> [2020-03-18]

Unesco (2017). *Inclusion Through Access to Public Space*. Hämtad 2020-04-01 från: <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/urban-development/migrants-inclusion-in-cities/good-practices/inclusion-through-access-to-public-space/>

University of Minnesota (2016). *What impact does the environment have on us?* Hämtad 2020-05-20 från: <https://www.takingcharge.csh.umn.edu/explore-healing-practices/healing-environment/what-impact-does-environment-have-us>

7.2.1. Figurer

Figur 1: SCB (2017). *Befolkning 20+ år efter sammanräknad förvärvsinkomst* Tillgänglig: <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/deso--demografiska-statistikomraden/> [2020-04-12]

Figur 4: SCB (2018a). *Befolkning efter kön*. Tillgänglig: <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/deso--demografiska-statistikomraden/> [2020-04-12]

Figur 2: SCB (2018b). *Befolkning efter svensk/utländsk bakgrund*. Tillgänglig: <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/deso--demografiska-statistikomraden/> [2020-04-12]

Figur 3: SCB (2018c). *Befolkning efter ålder*. Tillgänglig: <https://www.scb.se/vara-tjanster/oppna-data/oppna-geodata/deso--demografiska-statistikomraden/> [2020-04-12]

Bilaga 1: Intervjumall till intervju med respondent från FGK 24/4 2020

1. Berätta om ert arbete med social integration, ur arbetar ni med dessa frågor?
2. Varför är detta viktigt att arbeta med? Och hur arbetar ni med detta i de offentliga rummen?
3. Vilka strategier finns? Och Vad är syftet med dessa strategier?
4. Vilka är de största utmaningarna?
5. Berätta om hur ni arbetar med mötesplatser och möjligheten att mötas.
6. Berätta om hur ni ser på möten respektive mötesplatser?
7. Hur mycket av det arbetet faller inom FGKs ansvarsområde?
8. Hur skulle du beskriva Malmös offentliga rum? Har du några exempel som du skulle vilja fokusera på?
9. Hur skulle du beskriva utformningen av ett offentligt rum som på bästa sätt bidrar till att främja social integration i staden?
10. Finns det något annat du skulle vilja berätta om ditt, Malmö Stads eller FGKs arbete?

Bilaga 2: Fullständig metodbeskrivning för framtagandet av kartor i figur 1-4.

I bakgrundskapitlet användes kartor framtagna med hjälp av det geografiska informationssystemet ArcGIS för att skapa en tydlig visualisering av den geografiska segregationsbilden i Malmö. Metoden för att visualisera dessa kartor bestod övergripande av att genom ”naturliga brytpunkter”¹⁰ gruppera SCBs geodata (SCB, 2020) över demografiska statistikområden (DeSo). Data beträffande inkomst, bakgrund, kön och ålder för olika stadsdelar inom Malmö visualiserades och visar genom färgkodning skillnader mellan olika stadsdelar i Malmö. Kartorna ingår i beskrivningen av de kontextuella förutsättningarna för uppsatsen. De ska därmed inte tolkas som material till själva undersökningen utan enbart som en visualisering av den geografiska segregationen i Malmö.

SCBs geodatafil beträffande befolkning efter inkomst ger en medianinkomst per stadsdel vilken används i figur 1 för att visa socioekonomiska förhållanden i olika stadsdelar (SCB 2017). Representationen av resultatet är indelat efter naturliga brytpunkter och avrundat till jämna tiotusental för läsbarhetens skull.

För att presentera segregationsbilden av grupper i Malmö utefter etnicitet eller bakgrund i figur 2 användes SCBs geodatafil beträffande befolkning efter svensk/utländsk bakgrund (SCB 2018b). För att visa procentandel av befolkningen med utländsk bakgrund dividerades antal invånare med utländsk bakgrund per stadsdel med stadsdelens totala befolkningsmängd och multiplicerades med 100. Representationen av resultatet är indelat efter naturliga brytpunkter.

SCBs geodatafil beträffande befolkning efter ålder (SCB 2018c) innehåller antal invånare per åldersgrupp (femårsintervall: 0-5 år, 6-11 år etc.) och stadsdel. För att få fram medelåldern i olika stadsdelar togs medianen av intervallet från SCB (t.ex. åldersgruppen 0-5 år innebär medianålder på 2,5 år) fram och multiplicerades med antalet mätresultat för respektive åldersgrupp. Därefter adderades resultaten från alla åldersgrupper och dividerades med det totalt uppmätta antalet individer per stadsdel. Resultatet blev medelålder per stadsdel baserat på median av uppmätt åldersintervall, se figur 3. Representationen av resultatet är indelat efter naturliga brytpunkter.

För att visa på den geografiska könsfördelningen bland Malmös invånare i figur 4 användes SCBs geodatafil beträffande befolkning efter kön (SCB 2018a). Antalet kvinnor per stadsdel dividerades med totala befolkningsmängden per stadsdel och multiplicerades med 100. Representationen visualiserades med en uppdelning vid 50%-strecket. 50%≤ innebär majoritet kvinnor och <50% innebär majoritet män.

---

¹⁰ Gruppering av statistiska data enligt naturliga gränser i materialet. Detta innebär att variansen inom en grupp är mindre än mellan grupperna (Harrie, 2008).